

2006

Jaarverslag Commissaris van de Koningin

Jaarverslag Commissaris van de Koningin

De Commissaris op internet

Op de provinciale website staat een link naar de commissaris van de Koningin. Op deze pagina staat de nodige informatie over mijn ambt en daarnaast stel ik mij persoonlijk aan de bezoekers voor. Uiteraard is er ook ruimte voor werkgerelateerde zaken als openbare orde en veiligheid, representatie, speeches en publicaties en nevenfuncties.

Mijn website is te vinden op:
www.zeeland.nl/bestuur_organisatie/bestuur/cdk/index

Vragen naar aanleiding van dit jaarverslag of mijn website kunt u mij stellen via mijn e-mailadres:
wt.v.gelder@zeeland.nl

Colofon

Uitgave: Provincie Zeeland, januari 2007
In opdracht van: De commissaris van de Koningin, drs. W.T. van Gelder
Coördinatie: drs. J.C. Bakker en drs. E.M. van Bostelen,
Provincie Zeeland, Afdeling Kabinet, Juridische Zaken
en Bestuursondersteuning
Foto's omslag: Straat Renesse/Kasteel Westhove, foto's Jaap Wolterbeek

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Inleiding	5
1. Burgemeestersaangelegenheden	7
2. Gemeentebezoeken	9
3. Koninklijk Huis	11
4. Openbare orde en Veiligheid	13
5. Representatie	23
6. Overige taken	27

Voorwoord

Voor u ligt mijn 14e en laatste jaarverslag als commissaris van de Koningin in Zeeland. Sinds september 1992 heb ik dit mooie ambt hier mogen bekleden. Ik kijk met veel voldoening terug op mijn ruim 14 jaar in de Abdij. In mijn eerste jaarverslag maakte ik melding van de invoering van de nieuwe Provinciewet en de vernieuwde Ambtsinstructie van de commissaris van de Koningin. Ik concludeerde toen dat de functie evolueert naar een functie die meer onderdeel gaat vormen van het provinciaal bestuur. In de afgelopen 14 jaar heb ik mij niet alleen onderdeel van het provinciaal bestuur van Zeeland gevoeld, maar ook een Zeeuw onder de Zeeuwen. Ik heb mij als provinciaal bestuurder, als rijksfunctionaris, maar ook als Zeeuw willen inzetten voor de belangen van Zeeland.

Uiteraard ging dat niet altijd vanzelf en kon ik dat ook niet alleen. Een groot aantal mensen zijn in die periode de revue gepasseerd en het zou veel te ver voeren ook maar een begin te maken met het persoonlijk bedanken van al deze mensen. Toch kan ik het niet nalaten enkele groepen mensen hier wel te noemen.

De ministers van Binnenlandse Zaken (en Koninkrijksrelaties) wil ik bedanken voor het in mij gestelde vertrouwen. Te beginnen bij mevrouw C.I. Dales, die mij in deze functie heeft voorgedragen en ons kort daarna helaas is overleden. Ik bedank de ministers van Binnenlandse Zaken E.M.H. Hirsch Ballin, E. van Thijn, D.I.J.W. de Graaff-Nauta, H.F. Dijkstal, A. Peper, R.H.L.M. van Boxtel en K.G. de Vries met wie ik gedurende mijn ambts-

Foto: Forum Fotografie Mechteld Jansen

periode heb samengewerkt, en, tot slot, minister J. Remkes met wie ik in de afgelopen jaren als doyen van de commissarissen veel te maken heb gehad.

In de afgelopen jaren heb ik ook de nodige commissarissen zien komen en gaan. Zo heb ik samengewerkt met 29 commissarissen van de Koningin. De korte lijnen naar de andere commissarissen heb ik altijd bijzonder gewaardeerd.

Ik hoop dan ook in de toekomst als lid van het illustere gezelschap van oud-commissarissen nog veel contact met hen te hebben.

Uiteraard kan in deze opsomming politiek-bestuurlijk Zeeland niet ontbreken. Drie provinciale verkiezingen heb ik meegeemaakt waardoor ik heb samengewerkt met vele gedeputeerden en statenleden. Daarnaast waren er nauwe contacten met tientallen burgemeesters, wethouders, dijkgraven en vertegenwoordigers van de ministeries. Hoewel belangen soms ver uiteen liepen en meningen dus ook regelmatig botsten, heb ik de indruk dat er in Zeeland toch altijd een primaire wil is om er samen uit te komen.

Ook wil ik de ambtenaren noemen die mij in al die jaren hebben ondersteund. Diverse secretaresses hebben ervoor gezorgd dat mijn agenda op orde was en dat ik op tijd op afspraken verscheen. Met verschillende chauffeurs heb ik vele kilometers door Nederland en België gereisd. Drie kabinet-chefs hebben ervoor gezorgd dat ik inhoudelijk de nodige ondersteuning kreeg op het terrein van openbare orde en veiligheid, kabinetszaken en representatie. Ik ben ook erkentelijk voor de grote inzet van alle medewerkers, die eraan heeft bijgedragen dat de uitreiking van de Four Freedoms Awards in Middelburg is uitgegroeid tot een waardevol en indrukwekkend evenement met een internationale uitstraling. Daarnaast wil ik de mensen bedanken die mij hebben ondersteund op terreinen die niet des kabinets waren, zoals Europese Zaken, duurzaamheid en water.

En ik bedank, tot slot, mijn vrouw die zich heeft ingezet voor onder andere het Zeeuws Filmfestival "Film by the Sea", De Vleeshallen en het Zeeland Nazomerfestival. Voor haar inspanningen voor de Zeeuwse cultuur is zij in september 2006 onderscheiden. Uit handen van de gedeputeerde voor cultuur, de heer Van Waveren, kreeg zij een Koninklijke Onderscheiding.

In de toekomst zal ik nog op diverse terreinen binnen en buiten Zeeland actief blijven. Daarbij zal ik ook zeker diverse mensen weer tegenkomen. Ik hoop op een blijvende goede relatie.

Bedankt.

W.T. van Gelder

Inleiding

Dit jaarverslag handelt in de eerste plaats over mijn taken en activiteiten in 2006. Omdat het tevens mijn laatste jaarverslag is als commissaris van de Koningin in Zeeland, permitteer ik me her en der echter een korte terugblik die verder reikt dan het afgelopen jaar. Natuurlijk voert het te ver om in dit jaarverslag ruim 14 jaar uitputtend te behandelen, maar door bij verschillende onderwerpen wat verder terug te kijken, kunnen ook enkele veranderingen inzichtelijk worden gemaakt die een jaarverslag per definitie ontstijgen.

Veranderingen zijn er geweest. Bijvoorbeeld de vermindering van het aantal Zeeuwse gemeenten van 30 naar 13. Ook op het gebied van openbare orde en veiligheid hebben zich grote veranderingen voorgedaan, die van invloed zijn geweest op de

beleidsontwikkeling op dit terrein. Het risicobewustzijn bij overheid, operationele diensten en burgers is het afgelopen decennium gegroeid en de provincie Zeeland is aangemerkt als het tweede risicogebied in Nederland.

Voor een deel gaat het om veranderingen die 'van buiten' op ons afkomen en waar we als provincie op in moeten spelen. Wat betekenen bijvoorbeeld de rampzalige gevolgen van de orkaan Katrina – en tegen de achtergrond daarvan de klimaatveranderingen in het algemeen – voor de rampenbestrijding in Zeeland? Voor welke problemen zien wij ons gesteld en welke oplossingen dienen zich aan? Dit soort veranderingen vragen om een open blik en de bereidheid om de discussie aan te gaan. De afgelopen 14 jaar ben ik herhaaldelijk die discussie

Statenzaal

Foto: Forum Fotografie Mechteld Jansen

over uiteenlopende onderwerpen aangegaan, omdat ik ervan overtuigd ben dat juist in die discussie de toekomst van Zeeland vorm krijgt.

In 2006 zijn twee belangrijke deelnemers aan de gedachteseling over de toekomst van Zeeland ons ontvallen. Gedeputeerde Thijs Kramer en de voorzitter van het College van Bestuur van de Hogeschool Zeeland, Jan Bart Mandos, leverden hieraan op eigen wijze een enorme bijdrage. Wij zullen hen dan ook niet missen. Het grootste eerbetoon dat wij hen kunnen geven is dat wij in hun geest en op hun manier doorwerken. Onder meer door de discussie over de toekomst van onze provincie aan te blijven gaan.

Mede met het oog op het belang dat ik hecht aan die gedachteswisseling ben ik de provincie Zeeland dankbaar dat zij in het najaar van 2006 een lezingenreeks mogelijk heeft gemaakt, waarin door verschillende gerenommeerde sprekers thema's aan de orde zijn gesteld die voor de toekomst van Zeeland buitengewoon belangrijk zijn. De voormalig premier van België en voorzitter van de Europese Volkspartij, de heer W. Martens heeft gesproken over Europa en grensoverschrijdende samenwerking, Professor dr. U. Rosenthal verzorgde een lezing over Veiligheid, Professor dr. H. Pleij sprak over Immaterieel Erfgoed en Professor dr. J. Stel gaf zijn visie op het thema Water. In januari 2007 zal de minister van Buitenlandse Zaken B. Bot, in het, op het moment van dit schrijven, demissionaire kabinet Balkenende III, een lezing verzorgen over de Four Freedoms Awards.

Dit zijn grote onderwerpen, waarbij ik mij 14 jaar lang, als commissaris van de Koningin, maar in toenemende mate ook als Zeeuw, betrokken voelde en waaraan ik mij verbonden zal blijven voelen.

Zoals u van mij gewend bent ga ik in dit jaarverslag vooral in op mijn (wettelijke) kernactiviteiten, zoals burgemeestersaanglegenheden, gemeentebezoeken, het Koninklijk Huis en representatie. En, net als in voorgaande jaren, zal veel aandacht uitgaan naar openbare orde en veiligheid, een beleidsterrein dat ook belangrijke grensoverschrijdende en Europese aspecten kent.

In het laatste hoofdstuk sta ik stil bij een aantal nevenfuncties, die ik na mijn afscheid als commissaris van de Koningin blijf of ga uitoefenen. Uit een aantal van deze functies blijkt mijn blijvende betrokkenheid bij de provincie Zeeland.

Ik feliciteer Zeeland en mevrouw K.M.H. Peijs met haar benoeming als commissaris van de Koningin in deze prachtige provincie. Ik wens haar en Zeeland al het beste toe en zal, van mijn kant, de ontwikkelingen in onze provincie altijd met belangstelling blijven volgen.

Ik nodig u uit kennis te nemen van mijn 14e en laatste jaarverslag. Ik vertrouw erop dat u hiermee een goed beeld krijgt van mijn activiteiten in het afgelopen jaar.

W.T. van Gelder

Burgemeestersaangelegenheden

Algemeen

De Gemeentewet, de Ambtsinstructie en diverse circulaire's bevatten bepalingen omtrent de rol van de commissaris van de Koningin bij benoeming, de herbenoeming en het ontslag van burgemeesters. De commissaris van de Koningin vervult in deze procedures een rijkstaak. Hij ziet, namens de Kroon, toe op een ordelijk verloop van de procedures, overlegt met de vertrouwenscommissie over het functieprofiel en beoordeelt kandidaten op benoembaarheid in de betreffende gemeente. Indien zich in een gemeente bestuurlijke moeilijkheden voordoen, waarbij de positie van de burgemeester in het geding is, heeft de commissaris doorgaans een bemiddelende en adviseerende rol. Indien een positie van de burgemeester rechtstreeks in het geding is ligt het zwaartepunt op zijn adviserende taak jegens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en ziet hij toe op een correcte hantering van de procedures.

Ontwikkelingen in mijn ambtsperiode

In het jaarverslag over 2002 heb ik een overzicht gegeven van de ontwikkelingen in Zeeland sinds mijn aantreden tien jaar daarvoor. In het oog sprong de vermindering van het aantal gemeenten van 30 naar 13 en de zes grotere en kleinere

gemeentelijke herindelingen die daaraan ten grondslag lagen. Op twee na hebben alle Zeeuwse gemeenten nu meer dan 20.000 inwoners. De vraag is natuurlijk of de herindelingen het succes hebben gebracht dat ervan verwacht werd? Naar mijn mening zouden we zonder herindelingen slechter af zijn geweest, omdat een groeiend aantal gemeentelijke taken alleen door gemeenten met een bepaalde schaal goed kan worden uitgevoerd. Daarnaast vind ik het een groot voordeel dat door de schaalvergroting de 13 gemeenten van nu veel meer op voet van gelijkheid met elkaar omgaan. Er zijn qua inwonertal geen uitschieters naar boven of beneden. Aan de andere kant constateer ik dat, met name bij grootschalige indelingen, de integratiefase na de fusie veel tijd vergt. De voordelen worden pas na verloop van tijd duidelijk. De drieslag: herindelen, fuseren en integreren is dus over het algemeen een zaak van lange adem.

Graag plaats ik ten aanzien van herindelingen nog een tweede kanttekening. Onlangs heeft de minister de zogeheten bestuurlijke drukte aangegrepen om te pleiten voor een nog verdergaande herindeling, waarbij 20.000 inwoners de ondergrens zou moeten zijn.

Voor Zeeland is dit weinig relevant aangezien er slechts twee gemeenten onder deze grens zitten. Het gaat echter om goed functionerende gemeenten. De bestuurlijke drukte beschouw ik vooral als een Randstedelijk probleem. In onze provincie is niet het grote aantal bestuurders het probleem maar juist het geringe aantal. Dat trekt een sterke wissel op de onderlinge relatie. Een goede relatie bevordert een vruchtbare samenwerking. Een slechte relatie kan echter doorwerken in allerlei gremia en daardoor op een breed front de samenwerking belemmeren. Korte lijnen hebben dus ook een schaduwzijde.

Gedurende vrijwel mijn gehele ambtsperiode heeft de gekozen burgemeester op de bestuurlijke agenda gestaan. Vele adviezen, publicaties, regeerakkoorden en wetsontwerpen zijn de revue gepasseerd. Hoewel de burgemeester nog steeds door de Kroon wordt benoemd, wil dat niet zeggen dat alles bij het oude is gebleven. Aangezien de minister vrijwel altijd de aanbeveling van de raad overneemt, is het Koninklijk benoemingsrecht teruggebracht tot de Koninklijke bezegeling van de voorkeur van de gemeenteraad.

In mijn jaarverslag over 2005 ben ik op deze toenemende lokale invloed uitvoerig ingegaan. Die ondervindt brede steun in de samenleving. Minder begrip

Bloemenrand met zonnebloem

Foto: Jaap Wolterbeek

heeft men voor de vertrouwelijkheid, die de benoemingsprocedure kenmerkt. De diskwalificatie “achterkamertjesgedoe” doet het in de publieke opinie dan ook goed. Men realiseert zich echter te weinig dat het om een “normale” sollicitatie gaat naar een “gewone” baan, waarbij vanzelfsprekend de nodige vertrouwelijkheid in acht wordt genomen. Niets meer en niets minder. Niemand vindt het leuk als in brede kring bekend wordt dat men bij een sollicitatie is afgewezen. Dat geldt, ook al betreft het een publieke functie, evenzeer voor burgemeestersollicitanten. Sterker nog, openbaarmaking treft deze, vaak in de publieke schijnwerpers opererende groep, des te meer. Daarom hecht ik bijzonder aan de geheimhoudingsplicht. Tot dit jaar hebben zich geen ongelukken op dat vlak voorgedaan. Helaas ging het bij de vacature Reimerswaal mis. Een voormalig lid van de vertrouwenscommissie uitte een jaar na dato om hem moverende redenen in een interview met de PZC zijn ongenoegen over de procedure en bracht daarbij, in strijd met het ambtsgeheim, de naam van een afgewezen kandidaat naar buiten. Hij ging daarbij uitvoerig in op de gang van zaken en de beoordeling van de betreffende kandidaat. Hier was naar mijn mening sprake van flagrante strijd met de in de verordening op de vertrouwenscommissie neergelegde geheimhoudingsplicht. In reactie daarop heb ik als toezichthouder op de correcte uitvoering van de benoemingsprocedure aangifte gedaan bij de Officier van Justitie. Deze aangifte was ingegeven door twee overwegingen. Ten eerste dat sollicitanten erop moeten kunnen rekenen dat hun naam niet naar buiten wordt gebracht en ten tweede dat eventuele gegadigden om dezelfde reden niet afgeschrikt worden te solliciteren. Op 27 oktober 2006 is betrokkene door de politierechter te Middelburg veroordeeld tot een werkstraf van 80 uur, waarvan 40 uur voorwaardelijk. De rechter heeft erkend dat de schending van het ambtsgeheim, ongeacht de motieven, in strijd is met de wet en dus strafwaardig. Ik beschouw dat als een belangrijke stok achter de deur bij komende benoemingsprocedures.

Omdat de gekozen burgemeester niet is ingevoerd en derhalve de taken van de commissaris dezelfde zijn gebleven, is binnen de Kring van commissarissen van de Koningin hernieuwde interesse voor de daaraan verbonden beleidsmatige aspecten.

Onlangs is het rapport “De vallende burgemeester” gepubliceerd, waarin uitvoerig is onderzocht hoeveel burgemeesters tussen 2000 en 2005 in problemen zijn gekomen en het veld hebben moeten ruimen. Een opmerkelijke conclusie is dat de persoon van de burgemeester vaak (mede) oorzaak is van de moeilijkheden. Dat betekent dat, naast kennis en ervaring, persoonlijke vaardigheden veel gewicht in de schaal leggen en dus zwaarder moeten worden meegewogen. De vertrouwenscommissie moet zich de vraag stellen of het met een bepaalde kandidaat wel klikt. Er moet een bepaalde ‘klik’ zijn op sociale intelligentie, communicatieve gaven, empathie en bindende gaven. Er moet beter dan tot nu toe gekeken worden of de burgemeester in de gemeente en bij de gemeenteraad goed valt om te voorkomen dat hij later ‘valt’.

Contacten met burgemeesters

Overeenkomstig mijn ambtsinstructie voer ik regelmatig gesprekken met burgemeesters. Één jaar en drie jaar na de benoeming van een burgemeester voer ik een zogenaamd voortgangsgesprek. Ik hoor dan van de burgemeesters hoe de contacten met de gemeenteraad, de wethouders en het ambtelijk apparaat zijn. Daarnaast bespreken we welke thema’s er actueel zijn in de gemeente. Zes jaar na de benoeming heb ik opnieuw een gesprek met de burgemeester maar dan vooral met het oog op een eventuele herbenoeming. In het afgelopen jaar heb ik gesprekken gevoerd met de burgemeesters van de gemeenten Schouwen-Duiveland, Reimerswaal, Hulst en Sluis.

Mutaties	Op 16 januari 2006 is de heer drs. R.W. van der Zwaag (oud wethouder van de gemeente Venlo) benoemd als burgemeester van de gemeente Veere. Hij volgde in deze functie mevrouw A.C. de Bruijn op, die haar functie op 1 oktober 2005 heeft neergelegd.
Herbenoemingen	Per 1 juli 2006 werd de heer W. Nuis opnieuw voor zes jaar benoemd tot burgemeester van de gemeente Tholen.
Sollicitaties	Zes maal heb ik aan een collega commissaris van de Koningin inlichtingen verstrekt over een inwoner van de provincie Zeeland die naar het burgemeestersambt van een gemeente elders in Nederland solliciteerde.

Gemeentebezoeken

Het regelmatig bezoeken van gemeenten is voor iedere commissaris een taak die voortvloeit uit de ambtsinstructie. In artikel 3 van deze instructie staat dat met redelijke tussenpozen bezoeken aan de gemeenten in de provincie dienen te worden gebracht. Deze rijkstaak is al zeer oud en kan voor het eerst worden teruggevonden in de ambtsinstructie van 1820. Hoewel het daar wat gewichtiger en met wat meer woorden omschreven staat, is de essentie hetzelfde gebleven. De commissaris dient in de provincie zijn gezicht te laten zien. Wanneer er in een gemeente bijzonderheden zijn, dient de commissaris hierover te rapporteren aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In het kader van mijn ambtsinstructie heb ik het afgelopen jaar bezoeken gebracht aan de gemeenten Hulst en Middelburg.

Strikt genomen valt het brengen van gemeentebezoeken dus binnen mijn rijkstakenpakket. De laatste jaren wordt echter steeds, en met succes, geprobeerd de werkbezoeken van het college van GS te combineren met deze ambtsbezoeken. De werkbezoeken worden daardoor breder en informatiever.

Naast de ambtsbezoeken aan de gemeenten zijn er ook nog andere contacten met de gemeenten. Bij die contacten treed ik echter vaak op in mijn hoedanigheid als voorzitter van het college. Ieder jaar zijn er twee vergaderingen van het college van GS met een afvaardiging van het bestuur van de Vereniging van Zeeuwse Gemeenten. Dit jaar was er, naast één reguliere vergadering, op 16 mei een zeer geslaagde bijeenkomst tussen het college van GS en de nieuwe colleges van

Nieuwe Bierkaai, bovenaanzicht

burgemeester en wethouders van de gemeenten. Ik heb deze kennismakingsbijeenkomst mogen openen, waarna we gezamenlijk hebben gediscussieerd over de vraag hoe gemeenten en provincie zo goed mogelijk kunnen samenwerken. In drie parallelsessies kregen de aanwezigen de mogelijkheid om over diverse onderwerpen met elkaar van gedachten te wisselen. Zo kon er worden gediscussieerd over ruimtelijke ordening, sociaal en cultureel beleid, economie, bestuurlijke organisatie en toezicht, omgeving en water en mobiliteit.

De laatste gemeentebezoeken die ik als commissaris van de Koningin breng, zijn die aan Schouwen-Duiveland en Tholen. Deze bezoeken zullen echter in januari 2007 plaatsvinden.

Programma bezoek gemeente Middelburg 20 juni 2006

- Ontvangst in het Stadskantoor en aansluitend een lunch
- Presentaties en overleg met B&W over:
 - Ramsburg
 - Omgevingsplan
 - Herijking Kwaliteitsatlas
 - Zeeuws Evenementenpodium
 - Woonservicezones
- Bezoek aan diverse locaties waarover eerder is gesproken

Programma bezoek gemeente Hulst 17 januari 2006

Programma bezoek gemeente Hulst
17 januari 2006

- Ontvangst in het gemeentehuis van Hulst
- Gesprek tussen cvdK, GS en B&W over o.a.
 - Perkpolder
 - "De Nieuwe Bierkaai"
 - ontwikkelingen Morres
 - wonen, welzijn en zorg
 - lange termijnvisie van de gemeente
 - handhavings- en gedoogbeleid
- Bezoek aan "De Nieuwe Bierkaai"
- Afsluiting en informele ontmoeting met raadsleden

Koninklijk Huis

Algemeen

Van oudsher is de commissaris van de Koningin nauw verbonden met de Koning. Hij had als taak de belangen van de vorst te behartigen in de provincies om zo te voorkomen dat deze, net als voor de Franse tijd, teveel autonomie zouden opeisen. Uit de naam die aan het ambt is gegeven blijkt dit uiteraard het meest. Er zijn echter ook meer inhoudelijke aanwijzingen die duiden op een nauwe band met de Oranjes. Zo wordt de commissaris door de Kroon benoemd en heeft hij een belangrijke adviserende taak als het gaat om het verlenen van Koninklijke onderscheidingen en predikaten.

Koninklijke onderscheidingen

In 1815 werden door Koning Willem I een tweetal onderscheidingen ingesteld die vandaag de dag nog altijd als belangrijke staatsridderorden worden beschouwd. Op 30 april 1815 werd de Militaire Willemsorde ingesteld. Dit is een onderscheiding voor militairen voor moed en dapperheid. Op 29 september 1815 werd vervolgens de Orde van de Nederlandse Leeuw

gesticht. Dit is een civiele orde die wordt verleend bij verdiensten voor de samenleving van zeer exceptionele aard. In de loop der jaren is de wens ontstaan de mogelijkheden om burgers te onderscheiden uit te breiden en ook meer nuance aan te brengen. Om die reden werd op 4 april 1892 de Orde van Oranje Nassau ingesteld. Deze onderscheiding kan aan een burger worden gegeven wegens bijzondere verdiensten voor de samenleving. Het mag duidelijk zijn dat het verschil tussen de beiden civiele orden is gelegen in de woorden “van zeer exceptionele aard”.

Ten aanzien van de Civiele Orden heeft de commissaris van de Koningin als taak het Kapittel voor de Civiele Orden te adviseren over de voordracht. In 2006 werden in dit kader door mij 243 decoratievoorstellen behandeld. Hiervan zijn inmiddels 112 voorstellen gehonoreerd en zijn er 4 afgewezen. Ten aanzien van de overige voorstellen, waarvan de uitreikingsdatum na de verschijning van dit verslag ligt, is nog geen beslissing genomen. Van het genoemde totale aantal behandelde voorstellen zijn er 98 in het kader van een algemene decoratiegelegenheid behandeld. De algemene decoratiegelegenheid vindt altijd plaats op Koninginnedag. Het is ook mogelijk de onder-

“Koninklijke” bedrijven en verenigingen in Zeeland

Bedrijven

Koninklijke Hollestelle Holding B.V. te Goes
Koninklijke Schelde Groep B.V. te Vlissingen
Koninklijke Zeelandia H.J. Doeleman B.V. te Zierikzee
Koninklijk Schaal- en schelpdierenbedrijf Prins & Dingemanse B.V.

Verenigingen

Koninklijke Muzieksociëteit Aardenburgsche Fanfaren te Aardenburg

Koninklijke Fanfare “Accelerando” te Sint Annaland
Koninklijke Handboogmaatschappij “De Batavieren” te Hulst
Koninklijk Harmoniegezelschap “Kunst en Eer” te Zierikzee
Koninklijke Harmonie “Ons Genoegen” te Vlissingen
Koninklijke Harmonie “Sint Cecilia” te Kloosterzande

Koninklijke Stedelijke Harmonie te Hulst
Koninklijk Muziekgezelschap “Concordia” te Tholen
Koninklijke Muziekvereniging “Eendracht Maakt Macht” te Groede
Koninklijke Muziekvereniging “Eendracht Maakt Macht” te Kortgene
Koninklijke Muziekvereniging “Eendracht Maakt Macht” te Kruiningen
Koninklijke Muziekvereniging “Harmonie” te Biervliet
Koninklijke Muziekvereniging “Veronica” te Zuidzande
Koninklijke Muziekvereniging Witte van Haamstede te Burgh-Haamstede
Koninklijke Vereniging “Uit het Volk - Voor het Volk” te Middelburg
Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen te Middelburg
Koninklijke Oratoriumvereniging “Tot Oefening en Uitspanning” te Middelburg

scheiding bij bijzondere gelegenheid uit te reiken. Het gaat dan meestal om een dag waarop de gedecoreerde persoon zijn of haar bijzondere functie neerlegt.

Predikaat “Koninklijk”

Het predikaat “Koninklijk” kan door Hare Majesteit de Koningin worden verleend aan verenigingen of ondernemingen die ten minste 100 jaar bestaan en op hun gebied een eerste dan wel zeer vooraanstaande plaats innemen. In 2006 is deze eervolle onderscheiding één keer verleend. Op 14 maart 2006 is bekend gemaakt dat Prins en Dingemanse te Yerseke zich voortaan Koninklijk Schaal- en schelpdierenbedrijf Prins en Dingemanse B.V. zullen noemen.

Recht tot het voeren van het Koninklijk Wapen met de toevoeging “Bij Koninklijke Beschikking Hofleverancier”

Vroeger werd een bedrijf wanneer het enkele jaren achtereenvolgens aan de Koning leverde “hofleverancier”. Inmiddels is dit predikaat meer bedoeld om een bepaalde kwaliteit aan te geven van het midden- en kleinbedrijf.

Om voor het predikaat in aanmerking te kunnen komen moet je als onderneming ten minste 100 jaar bestaan. Daarnaast moet je in de gemeente of regio een duidelijk vooraanstaande plaats innemen. Tijdens de verslagperiode is het predikaat niet verleend of bestendig.

“Hofleveranciers” in Zeeland

BV Juweliersbedrijf Fabery de Jonge te Goes
Jurry Terneuzen B.V. te Terneuzen
Tack's Schilders- en Afwerkingsbedrijf B.V. te Cadzand
Slagerij Frans Gillissen B.V. te Vlissingen
Van de Bilt Zaden en Vlas B.V. te Sluiskil
Van der Straaten Aannemingsgroep B.V.
V.O.F. Slagerij Bouwense

Koninklijke Erepenning

De Koninklijke Erepenning kan door Hare Majesteit de Koningin worden verleend aan verenigingen of instellingen die ten minste 50 jaar bestaan en een algemeen erkende plaats innemen in de maatschappij. Daarnaast dienen zij zich op hun terrein positief te onderscheiden. In 2006 is deze Erepenning in Zeeland niet verleend.

Schotse Hooglanders

Foto: Jaap Wolterbeek

Openbare orde en veiligheid

Algemeen

Zeeland is het tweede risicogebied in Nederland. Onze provincie 'verdient' deze signatuur onder meer door de aanwezigheid van industriële en nucleaire objecten, de Westerschelde en de Westerscheldetunnel, en bovendien ligt zij tussen het eerste risicogebied van Nederland, de regio Rijnmond, en het eerste risicogebied in Europa, te weten Antwerpen. Gezamenlijk vormen de havens in het Westerscheldegebied de 4e haven ter wereld in termen van onder meer overslag en transport. In mijn taakopvatting heb ik als commissaris van de Koningin dan ook veel aandacht besteed aan openbare orde en veiligheid. En dit beleidsveld heeft mij de afgelopen 14 jaar ook steeds geboeid.

Korte Terugblik

Openbare orde

Kort nadat ik in Zeeland als commissaris van de Koningin was

aangesteld, ben ik vooral geconfronteerd met openbare orde zaken. Ik denk dan vooral aan de boerenacties in 1992 en de acties van de binnenvaartschippers in de zomer van 1993, die om bestuurlijke coördinatie van provinciale zijde vroegen.

Tijdens de boerenacties kon ik voortdurend overleg voeren met de actieleiders en werden onderling steeds de grenzen van de actie afgesproken. De actieleiders van de binnenvaartschippers hanteerden vanaf het begin een 'vijandsbeeld' richting de overheid en hun acties verliepen daarom veel grimmiger.

In de beginjaren ben ik ook regelmatig in de zomermaanden op bezoek geweest bij de politie in de recreatiegebieden. Ik ben altijd een groot voorstander geweest van de zogenoemde zomerbijstand, waarbij politiemensen van andere korpsen zich met hun gezin voor korte tijd in Zeeland installeerden. Op deze wijze kon een heel zinvolle uitwisseling van kennis en ervaring plaatsvinden. In dat licht zie ik ook de uitwisselingen met de Duitse en de Belgische politie als uiterst positief.

Containerschip, Westerschelde

Foto: Jaap Wolterbeek

Rampenbestrijding

Het beleidsveld rampenbestrijding heeft de afgelopen 14 jaar een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt. Enerzijds zijn daar, naast de buitenlandse rampen als de Tsunami in de Indische Oceaan (december 2004), de grote Nederlandse catastrofes als bijvoorbeeld de Bijlmerramp (oktober 1992), de Dakotaramp (september 1996), de Legionellabesmetting (februari 1999), de Vuurwerkramp (mei 2000), de Brand in Volendam (januari 2001) en de brand in het cellencomplex Schiphol (oktober 2005), debet aan. Anderzijds zijn er helaas ook in Zeeland in deze periode verschillende (bijna)rampen geweest. De belangrijkste waren: het aanspoelen van landbouwgif Apron Plus 50DS (december 1993), de Pioner Onegi (december 1994), wateroverlast door extreme regenval in o.m. Tholen (september 1998), de Fowairiet (september 2005) en de stroomuitval in Hulst en Reimerswaal (november 2005). Deze gebeurtenissen hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het ontstaan van een 'risicobewustzijn' bij overheid, bedrijfsleven en bevolking.

In de afgelopen 14 jaar is er in samenwerking met de andere overheden en operationele diensten op het terrein van de rampenbestrijding heel wat bereikt. De bestuurlijke samenwerking in Zeeland kreeg een sterke impuls toen op 22 november 1993 in aanwezigheid van wijlen Minister C.I. Dales de overeenkomsten van het Samenwerkingsverband Openbare Veiligheid Zeeland (SOVZ) zijn ondertekend. Ik heb deze samenwerkingsvorm altijd als uiterst positief ervaren. De Veiligheidsregio, die in 2006 formeel is opgericht, is een logische opvolger en daarmee is de SOVZ overbodig geworden en opgeheven.

Voor het hele gebied van de Westerschelde is één rampbestrijdingsplan vastgesteld, waarover tevens afstemming heeft plaatsgevonden met de Belgische partners, zoals in het 'Specifiek dossier voor de rampenbestrijding op de Beneden-Zeeschelde' (januari 1996).

De klimaatwijzigingen en het groeiende bewustzijn daarover heeft mede tot gevolg gehad dat Zeeland als eerste provincie een rampbestrijdingsplan Hoogwater heeft vastgesteld. Daarnaast zijn we gestart met Europese projecten als ESCAPE en Chain of Safety waarin samen met Europese partners gezocht wordt naar oplossingen voor de rampenbestrijding bij overstromingen vanuit zee. De 50-jarige herdenking van de trieste Ramp van 1953 en het daaraan verbonden project Delta 2003 vormden hiervoor overigens een flinke stimulans.

Ook in 2006 is er op het terrein van rampenbestrijding het nodige gebeurd. In de rest van dit hoofdstuk zal ik daar nader op ingaan. Het hoofdstuk is verdeeld in twee delen. In het eerste deel ga ik in op alle activiteiten en inspanningen die zijn geleverd met betrekking tot de rampenbestrijding in Zeeland.

In het tweede deel ga ik in op de steeds groter wordende internationale samenwerking op het terrein van rampenbestrijding.

RAMPENBESTRIJDING IN ZEELAND

Reorganisatie politie, GGD/GHOR en de Veiligheidsregio

Tijdens mijn ambtsperiode in Zeeland zijn de politie, de geneeskundige eenheden en tenslotte ook de brandweer gereorganiseerd. En dit jaar is de Veiligheidsregio formeel een feit geworden. Ik vertrouw erop dat de Veiligheidsregio zal uitgroeien tot een professionele organisatie. Wat mij betreft mag zij daarbij een voorbeeld nemen aan de politie. Bij aanvang van mijn ambtsperiode was er nog sprake van één rijkspolitiekorps en vier gemeentelijke politiekorpsen. In 1993 is het regionale korps gevormd en inmiddels is dit politiekorps mijns inziens uitgegroeid tot één van de meest professionele organisaties binnen de provincie.

Over de vorming van de Veiligheidsregio heb ik op 19 januari 2006 samen met de Zeeuwse burgemeesters overleg gehad met minister Remkes van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In dit gesprek is onder meer afgesproken dat de Veiligheidsregio een flinke inhaalslag zou maken, zodat zij half 2006 aan de basisvoorwaarden kon voldoen. Ik heb geconstateerd dat dit serieus is opgepakt en eind juni is de Veiligheidsregio dan ook formeel een feit geworden.

Op 13 december zou een vervolgesprek met minister Remkes plaatsvinden om de verdere ontwikkeling van de Zeeuwse Veiligheidsregio te bespreken. Dit gesprek kon door een ingelast kabinetsberaad in verband met de verwikkelingen in de Tweede Kamer rond het generaal pardon helaas geen doorgang vinden. Ik vertrouw er echter op dat zo spoedig mogelijk een nieuw overleg kan worden gepland om dit onderwerp te bespreken.

Overstromingsproblematiek

Katrina, Rita en Wilma, deze 3 namen hebben de gemoederen op veiligheidsgebied in 2006 enorm bezig gehouden. Het is merkwaardig dat juist deze buitenlandse orkanen ook in Nederland zo bepalend geweest zijn voor de rampenbestrijding. Met name omdat de Amerikanen in Nederland om kennis en hulp kwamen vragen ten aanzien van de bescherming van Louisiana en andere gebieden is er veel op gang gekomen. Tegelijkertijd bleek dat wij in Nederland op het terrein van evacuatie achterlopen. Op rijksniveau zijn er tal van projecten

gestart om deze achterstand in te halen. En ook door provincies, veiligheidsregio's, gemeenten en anderen is actie ondernomen.

Als gevolg van de trieste Ramp van 1953 mag verwacht worden dat Zeeland vooraan loopt als het gaat om kennis bij overstromingsrampen. Ik ben van mening dat dat ook zo is. Er is enorm veel kennis in deze provincie bij bedrijven, particulieren en bij de overheid over overstromingen en over nazorg. Een voorbeeld daarvan is de kennis over gevolgen en oplossingen voor gebouwen die in zout water hebben gestaan. Zeeuwen zijn naar mijn mening vaak veel te bescheiden in het uitdragen van die kennis. Na de Ramp is men volop aan de wederopbouw van de overstroomde gebieden begonnen. Traumatische ervaringen zijn daarbij helaas nauwelijks verwerkt. Het lijkt er op dat 53 jaar na de Ramp deze lijn nog steeds voortgezet wordt en men in Zeeland niet trots durft te zijn op de kennis die hier op dat punt is opgedaan. Gelet op de verschrikkelijke gebeurtenissen in 1953 is dat enerzijds begrijpelijk. Aan de andere kant kunnen we met deze kennis andere gebieden en andere mensen helpen. In het Europese project Chain of Safety, en ook in andere projecten proberen we de in Zeeland aanwezige kennis en ervaring concreet in kaart te brengen en uit te dragen.

In september 2005 is het Rampbestrijdingsplan Hoogwater Zeeland door de burgemeesters van de Zeeuwse gemeenten bekrachtigd. In dit plan zijn de voorbereidende besluiten en maatregelen vastgelegd bij een dreigende of feitelijke overstroming als gevolg van hoogwater, een dijkdoorbraak en/of het niet meer functioneren van een waterkering. Verder wordt er een nadere uitwerking gegeven van de bestuurlijke en operationele coördinatie tussen de betrokken gemeenten, waterschappen, regionale hulpverleningsdiensten, provincies en rijksoverheid. Door de betrokkenen is in 2006 met het plan geoefend. Ook in de komende jaren zal het plan worden geoefend en waar mogelijk worden aangescherpt.

Kwaliteitsborgingssysteem rampenbestrijding Zeeland

Nadat in 1999 de aanzet is geleverd voor het systematisch verbeteren van het functioneren van de provinciale crisisstaf, is eind 2000 met alle betrokken instanties (gemeenten, waterschappen, rijkswaterstaat en hulpverleningsdiensten) besloten een kwaliteitsborgingssysteem voor rampenbestrijding in Zeeland in te voeren. Conform het destijds door CMG geschre-

Dijkversterking, Kats

Foto: Jaap Wolterbeek

Covra, Borsele

Foto: Jaap Wolterbeek

ven rapport "Beter Besturen-Beter Bestrijden" is de zogenaamde Q(uality)-organisatie ingesteld. Deze Q-organisatie zorgt ervoor dat bestuurlijke multidisciplinaire oefeningen worden geaudit en dat daadwerkelijke rampen en calamiteiten worden geëvalueerd. Op basis van de resultaten van de audits en evaluaties worden aanbevelingen gedaan met als doel de rampbestrijdingsorganisatie te verbeteren. Daarop zijn ook verbetertrajecten gevolgd, zoals de verbetering van de communicatie bij rampen door mevrouw Noortje van Oostveen.

Begin 2006 is de Q-organisatie ingezet voor de evaluatie van het multidisciplinair bestuurlijk optreden tijdens de extreme weersomstandigheden, eind november 2005. De oefeningen van de Zeeuwse gemeenten hebben vooral in de tweede helft van dit jaar plaatsgevonden. Ook hier is de Q-organisatie ingezet.

In mijn beleving heeft de Q-organisatie een belangrijke rol gespeeld bij de verbetering van de kwaliteit van de crisisbeheersing en rampenbestrijding in Zeeland. Ik acht het dan ook van groot belang dat hetgeen is opgebouwd met dit kwaliteitsborgingssysteem, niet verloren zal gaan. Met de oprichting van de Veiligheidsregio is een goed moment aangebroken om de rol, taak en positie van de Q-organisatie opnieuw te bezien. Vanwege de veranderde context en de leerervaringen tot nu toe, lijkt het goed om de systematiek van de Q-organisatie tegen het licht te houden en te komen tot een vernieuwde opzet.

Plantoetsing en rapportage

Samen met Gedeputeerde Staten van Zeeland ben ik wettelijk verantwoordelijk voor de toetsing van gemeentelijke rampenplannen, calamiteitenplannen en het regionaal beheersplan rampenbestrijding. Het toetsen van rampbestrijdingsplannen en de rapportage daarover aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, is een zelfstandige verantwoordelijkheid.

Op grond van de op 1 juli 2004 in werking getreden Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding (Wkr), is vorig jaar een groot aantal plannen getoetst. Dit jaar zijn de resterende rampbestrijdingsplannen ingediend, getoetst en is er gerapporteerd aan de minister. De rampbestrijdingsplannen in Zeeland voldoen aan de wettelijke vereisten. Wel vinden er verbeterlagen plaats.

De gemeenten werken, naar aanleiding van de toetsing van vorig jaar, momenteel aan een verbetering van de gemeentelijke rampenplannen. Concreet gaat het daarbij om de volgende zaken:

- een goede risico-inventarisatie;
- een piketregeling;
- het afvaardigen van een liaison naar het regionaal operationeel team;

- het verbeteren van de gemeentespecifieke invulling van het plan; en
- oefenen.

De laatste twee jaar is er veel geïnvesteerd in planvorming en het toezicht daarop. Het daadwerkelijk oefenen, vooral op gemeentelijk niveau (de gemeentelijke processen), behoeft extra inspanning. Ook de provincie levert hieraan een bijdrage. Zo is voor de jaren 2006, 2007 en 2008 een provinciale subsidie beschikbaar gesteld voor het opstellen, implementeren en oefenen van rampbestrijdingsplannen voor BRZO-plichtige bedrijven.

Over de stand van zaken van de rampenbestrijding in Zeeland heb ik dit jaar op 1 oktober 2006 aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gerapporteerd in de vorm van een eerste bestuurlijke rapportage rampenbestrijding. Vergeleken met andere regio's hoort de Veiligheidsregio Zeeland bij de koplopers. Toch baart de stand van zaken mij nog zorgen, te meer omdat Zeeland het tweede risicogebied van Nederland is en de regio zich nu slechts voorbereidt op basisniveau. Begin 2007 zal ik met het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio de stand van zaken met minister Remkes bespreken.

De afgelopen periode heb ik, samen met het college van Gedeputeerde Staten, er daarnaast voor gekozen de regio

waar mogelijk te ondersteunen om in gezamenlijkheid en rekening houdend met specifieke bevoegdheden, taken en verplichtingen, de voorbereiding op de rampenbestrijding in Zeeland naar een hoger niveau te tillen. Dit komt nadrukkelijk naar voren in het grote aantal beleidsmatige projecten welke de provincie trekt of ondersteunt.

Positief in de planvorming vind ik de steeds verdergaande samenwerking tussen overheden en hulpverlenende diensten. Ten tijde van een ramp- en/of crisissituatie is een goede samenwerking tussen betrokken partners cruciaal. De goede samenwerking tussen de Zeeuwse overheden en hulpdiensten beschouw ik als waardevol en zal een adequate bestrijding van een ramp of crisis zeker ten goede komen.

Kerncentrale Borsele

Kort voor mijn komst in Zeeland was het Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding afgerond en een rampbestrijdingsplan voor de kerncentrale ontwikkeld. Tijdens de Nationale Stafoefening Nucleair in 2005 bleek dat dit rampbestrijdingsplan inmiddels verouderd was. In het hiervoor bedoelde gesprek met minister Remkes op 19 januari 2006 is afgesproken dat rijk, provincie en gemeente gezamenlijk inspanningen zouden verrichten voor een nieuw rampbestrijdingsplan. Eén

Dow, Terneuzen

Foto: Jaap Wolterbeek

van mijn medewerkers heeft hierin veel tijd geïnvesteerd en het ziet er naar uit dat rond april 2007 een herzien rampbestrijdingsplan voor de kerncentrale opgeleverd kan worden.

Incidentmanagement op de Westerschelde

Op 21 december 2005 heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Verkeer en Waterstaat en een Zeeuwse bestuurlijke delegatie. Onderwerp van gesprek was de eindrapportage Onderzoek Ongevallen en Rampenbestrijding in de Westerschelderegio (OORW), waarover ik in mijn vorige jaarverslag heb gerapporteerd. Dit overleg heeft geleid tot afspraken over het vervolgproject Samenwerken & Slagkracht: incidentmanagement op de Westerschelde.

Doel van dit project is te komen tot concrete en eenduidige afspraken over de versterking van de slagkracht op de Westerschelde en de verbetering van de samenwerking bij scheepvaartincidenten. Daarbij wordt, volgend uit het project OORW, uitgegaan van realistische scenario's. In de eerste fase van het project ligt de nadruk op de Westerschelde, in een later stadium zal ook aandacht worden geschonken aan de overige hoofdtransportassen over water in Zeeland, zoals de Schelde-Rijnverbinding en het Kanaal door Zuid-Beveland.

Binnen het project *Samenwerken en Slagkracht* worden vier sporen onderscheiden:

- inzichtelijk maken benodigde slagkracht;
- bestuurlijke afspraken vluchthavens en aanlandingsplaatsen;
- beschikbaarheid en interpretatie ladinggegevens (scheepvaart);
- bestuurlijk convenant.

In het bestuurlijk convenant worden de afspraken vastgelegd die voortvloeien uit de eerste drie sporen. Daarnaast worden in het convenant afspraken opgenomen over de operationele leiding en de bestuurlijke coördinatie ten tijde van een incident op de Westerschelde.

Op 13 december zou over het project Samenwerken en Slagkracht met minister Remkes worden gesproken, met onder meer als doel de beschikbaarheid van twee commandovaartuigen voor de Zeeuwse hulpdiensten ten behoeve van de coördinatie van de bestrijding van calamiteiten op de Westerschelde en de sluiting van convenanten met bergers over de inzet van sleep- en bergingsvaartuigen te bekrachtigen. Daarnaast vormden de samenwerking met Vlaanderen en de opstelling van het coördinatieplan, op basis waarvan de bestrijding van incidenten op de Westerschelde wordt gecoör-

dineerd, onderwerp van gesprek. De afspraken in dit coördinatieplan zullen worden bekrachtigd in een bestuurlijk convenant tussen de Zeeuwse overheden.

Zoals ik hierboven al meldde, kon dit gesprek helaas geen doorgang vinden. Een nieuwe afspraak zal naar alle waarschijnlijkheid begin 2007 worden gepland, zodat over de resultaten van het overleg kan worden gerapporteerd in het eerste jaarverslag van mijn opvolger, mevrouw K.M.H. Peijs.

Westerscheldetunnel

De bouw van de Westerscheldetunnel is enorm belangrijk voor de veiligheid in Zeeland. Immers, op de Westerschelde was het op twee punten loodrecht doorkruisen van het reguliere scheepvaartverkeer door de veerponten een behoorlijke risico-bron. Door de bouw van deze tunnel is dit probleem opgelost. In de planvorming rond de tunnel heb ik tijdens een congres in 1996, kort na de brand in de Kanaaltunnel, gepleit voor meer dwarsverbindingen dan de dwarsverbindingen die op dat moment in het toenmalige ontwerp stonden. In het ontwerp stonden deze verbindingen gepland om de 500 meter, terwijl het Tunnelbesluit een afstand van 100 meter hanteerde (tot die tijd werden alleen afgezonken tunnels in Nederland gebouwd met zinkstukken van 100 meter lang) en de drie Zeeuwse hulpverleningsdiensten unaniem van mening waren dat een afstand van 500 meter te lang was (een hulpverlener met een gaspak aan kon op dergelijke afstanden nauwelijks functioneren).

In politiek Den Haag heeft deze discussie flink stof doen opwaaien en zij heeft ertoe geleid dat er extra geld is uitgetrokken om dwarsverbindingen om de 250 meter te realiseren en andere veiligheidsmaatregelen te treffen. Zeeland heeft daar mijns inziens een veilige tunnel mee gekregen. Ik maak hierbij echter de kanttekening dat de veiligheid van de tunnel zeer nauw samenhangt met het gedrag van de gebruikers. Nadat was geconstateerd dat er onverantwoord hard werd gereden in de Westerscheldetunnel heb ik daarom de invoering van een trajectcontrole bepleit.

Tunneloefencentrum in Zeeland

In vervolg op mijn uitspraken in de media over de wenselijkheid van een tunneloefencentrum in Zeeland heeft er een verkennend onderzoek plaatsgevonden en zijn er contacten gelegd met een groot aantal partners zoals het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de directie van het Instituut Fysieke Veiligheid (voorheen Nibra), de brandweeroefencentra in Vlissingen, Antwerpen en Gent, de NV Westerscheldetunnel en de directie van Zeeland Seaports. De private organisatie Ricas, onderdeel van een multinational met vestigingen in 108 landen die gespecialiseerd is in safe-

ty en security, heeft marktonderzoek verricht en een business-plan uitgewerkt. Vervolgens is op basis van dit onderzoek met de betrokken besturen overleg gepleegd. Dit overleg heeft ertoe geleid dat als locatie voor het te realiseren tunneloefencentrum een terrein op de Axelse Vlake in het Terneuzens havengebied is aangewezen. Zo mogelijk zal het tunneloefencentrum nog in de loop van 2007 officieel geopend kunnen worden.

Risicocommunicatie

Naar aanleiding van zowel de vuurwerkramp in Enschede als de nieuwjaarsbrand in Volendam zijn door het kabinet diverse besluiten genomen. Deze besluiten moeten ertoe leiden dat risico's beter worden geïnventariseerd en dat burgers hiervan op de hoogte wordt gebracht. Een instrument dat in dit kader is ontwikkeld is de risicokaart. Een risicokaart is een communicatie-middel dat via het internet informatie geeft over risico's in de leefomgeving. Daarbij worden zowel risicobronnen als risico-ontvangers (kwetsbare objecten) getoond.

De Zeeuwse risicokaart is in december 2005 gereed gekomen en op internet beschikbaar gesteld. In de periode tot december 2007 zal door de provincie Zeeland, in samenwerking met de vertegenwoordigers van alle betrokken overheden en diensten, worden gewerkt aan de completering van de Zeeuwse risicokaart. Daarbij worden zowel de burgerkaart als de professionele kaart verder verbeterd en ontwikkeld.

Eén aspect dat ik daarbij van belang acht is dat, behalve inzicht in de risico's in de leefomgeving, de overheid haar burgers ook adviezen en suggesties geeft voor wat zij kunnen doen als er daadwerkelijk een ramp plaatsvindt. Zo ondersteunt de overheid haar burgers om zelfredzaam te zijn. Zij biedt hen een handelingsperspectief dat een enorme bijdrage kan leveren aan een effectieve bestrijding en aan een beperking van de negatieve effecten van rampen.

Ook ben ik van mening dat in de bewustwording over de risico's in onze samenleving nadrukkelijk stilgestaan moet worden bij het fenomeen risicobeleving. De manier waarop risico's technisch benaderd worden en de manier waarop burgers die risico's beleven kunnen enorm van elkaar verschillen. Dit kan leiden tot problemen op uiteenlopende gebieden. Om die reden heb ik het initiatief genomen om, in het kader van het Europese project AWARE, op 18 januari 2007 een congres te organiseren, tijdens welke risicobeleving en risicobewustwording centraal staan. Tijdens dit congres zullen voor- aanstaande nationale en internationale sprekers deze thema's, en de problemen die daaruit voortvloeien, vanuit verschillende invalshoeken benaderen.

Oefeningen

Na de vaststelling van het Rampbestrijdingsplan Hoogwater zijn in 2006 twee oefeningen georganiseerd. Ten behoeve van het themanummer "Kust en veiligheid" van de Provinciale Zeeuwse Courant werd een bestuurlijke oefening georganiseerd. Het KNMI voorspelde die ochtend een noordwesterstorm, windkracht 10 met uitschieters tot 11. Het waterpeil steeg steeds hoger, dijken braken door en de bevolking moest geëvacueerd worden. Al met al een zeer nuttige oefening, die verhelderende inzichten heeft opgeleverd. Op 21 december 2006 heeft een oefening plaatsgevonden met het Provinciaal CoördinatieCentrum.

Provinciaal Coördinatiecentrum

In het begin van mijn ambtstermijn beschikte de provincie over een coördinatiecentrum in het provinciehuis (na afstoten van het centrum in de voormalige BB-bunker onder de Middelburgse brandweerkazerne). Deze ruimten moesten echter wegens de huisvestingsproblematiek in de Abdij gebruikt worden voor reguliere werkplekken van medewerkers. Tot mijn vreugde is in het jaar 2006 een nieuw Provinciaal Coördinatiecentrum gebouwd. De zolder van het Provinciehuis is hiertoe drastisch verbouwd en ingedeeld in een aantal aansluitende vergaderzalen en werkruimten. Het nieuwe PCC was medio december klaar en is op 21 december functioneel ingewijd met een oefening.

Integrale veiligheid – Grootschalige Evacuaties

In 1999 is, in navolging van een aantal andere provincies, het initiatief genomen om een integraal veiligheidsbeleid te ontwikkelen. In het college van Gedeputeerde Staten is afgesproken dat ik vanuit de portefeuille openbare orde en veiligheid de eerstverantwoordelijke bestuurder ben. Hierbij dient de kanttekening te worden geplaatst dat integrale veiligheid een onderwerp is dat alle bestuurders raakt. Het is geen exclusieve verantwoordelijkheid van de commissaris van de Koningin. Het uitgangspunt van de Provincie Zeeland voor integrale veiligheid is het stimuleren van ketensamenwerking tussen partijen. Dit kunnen zowel interne als externe partijen zijn. Bij externe partijen valt te denken aan onder andere gemeenten, hulpverleningsdiensten, justitie, defensie en maatschappelijke instellingen.

Hoewel in het verleden diverse activiteiten zijn ontplooid om te komen tot een Integraal Veiligheidsplan, is het nooit gekomen tot een daadwerkelijke opstelling van dit plan. In 2006 is opnieuw een poging gedaan om alsnog tot een duidelijk integraal veiligheidsbeleid voor de Provincie Zeeland te komen. Er is voor gekozen om in eerste instantie een aantal projecten op

te zetten waarin diverse partijen samenwerken aan een 'veiligheidsproduct'. Dit om samenwerking tussen verschillende disciplines, zowel intern als extern, te bevorderen.

In de tweede helft van 2006 is het eerste integrale veiligheidsproject, het project Grootschalige Evacuaties, van start gegaan. Het doel van dit project is om op integrale wijze het onderwerp grootschalige evacuaties te benaderen. Alle disciplines die mogelijk betrokken kunnen zijn, zoals gemeenten, hulpverleningsdiensten, waterschappen en defensie, zijn benaderd om te participeren in dit project. In de toekomst zal het aantal participanten waar mogelijk en noodzakelijk verder worden uitgebreid.

Politiezaken

Door de Politie Zeeland zijn in 2006 drie nucleaire transporten begeleid. Twee transporten gingen van La Hague in Frankrijk naar Borsele en één van Borsele naar La Hague. Voor de begeleiding van deze transporten werd een bijstandsaanvraag ingediend. Twee van deze drie transporten hebben niet tot problemen geleid. Het derde transport moet op het moment van het schrijven van dit jaarverslag nog plaatsvinden.

Voorts is ten behoeve van een demonstratie van de Nationalistische Volks Beweging tegen de bouw van een moskee in Middelburg door de Politie Zeeland bijstand gevraagd. De aanwezige politie hield de regie strak in de hand, waardoor de demonstratie zonder problemen is verlopen.

Op 13 oktober 2006 bracht ik samen met Procureur-Generaal Bolhaar een werkbezoek aan de Politie Zeeland. Tijdens dit bezoek werd een toelichting gegeven op een aantal projecten inzake de aanpak van criminaliteit in relatie tot jongeren en op het gebied van terrorismebestrijding. Tevens bezochten wij de speciaal ingerichte en geconditioneerde DNA-onderzoeksruiimte van Politie Zeeland.

In het kader van de 3e kwaliteitscyclus van de regiopolitie Zeeland ben ik geïnterviewd in mijn hoedanigheid als toezichthouder. De toon van het interview was over het algemeen positief. Wel heb ik de wens van de provincie voor meer structureel overleg aan de orde gesteld. Dit heeft inmiddels geresulteerd in een toelichting door de districtschef Walcheren in het clusteroverleg OOV op een aantal actuele ontwikkelingen, zoals de samenwerking tussen operationele diensten en de bestrijding van terrorisme.

Boeien tonnenmagazijn, Vlissingen

Foto: Jaap Wolterbeek

GRENDOERSCHRIJDENDE SAMENWERKING IN DE EUREGIO SCHELDOMOND EN EUROPA

Algemeen

Tijdens de tweede helft van mijn ambtsperiode als commissaris van de Koningin in Zeeland is de samenwerking met mijn collega's, de Gouverneurs van Oost-Vlaanderen en van West-Vlaanderen, als prioriteit op de agenda gekomen. Deze samenwerking is ondergebracht in de structuur van de Euregio Scheldemond. Langs deze weg dank ik mijn collega's voor hun enthousiaste inzet.

Provinciale Staten van Zeeland hebben enige jaren geleden deze grensoverschrijdende samenwerking als prioriteit vastgesteld. Deze politieke steun is onontbeerlijk voor het welslagen van de inspanningen op dit terrein.

De veiligheidsplatforms van West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland hebben ook in 2006 de nodige initiatieven ontplooid en de bestaande samenwerking gecontinueerd. Op bestuurlijk niveau vindt regulier overleg plaats in de Vakgroep Veiligheid Euregio Scheldemond en in het Euregionaal Veiligheidsoverleg Scheldemond. In een gezamenlijke vergadering op 22 november 2005 zijn in Gent de afspraken voor 2006 vastgelegd. Hieronder licht ik een aantal belangrijke initiatieven toe van de Euregio Scheldemond. Vervolgens beschrijf ik onze inspanningen als lead-partner van drie bijzondere Europese projecten.

Initiatieven

Project Grensoverschrijdende samenwerking veiligheid havengebied Gent-Zeeland Seaports

De ondertekening van het Euregionaal Rampenprotocol in 2003 beschouw ik als één van de hoogtepunten in onze samenwerking. Alle grensoverschrijdende samenwerking is sindsdien gerelateerd aan dit protocol. Zo zijn in 2006 de afspraken die in het Euregionaal Rampenprotocol zijn vastgelegd uitgangspunt geweest voor een grensoverschrijdend project voor het totale havengebied van de kanaalzone Gent-Terneuzen.

Binnen de Vakgroep Veiligheid Euregio Scheldemond ontstond, mede dankzij de invoering van de ISPS-code voor de havens, het idee om gezamenlijk werk te maken van een grensoverschrijdend veiligheidsplan voor het totale havengebied van het Havenbedrijf Gent GAB en Zeeland Seaports. Het ontbreken van een planmatige benadering van de veiligheid in het totale gebied en het gemis aan afstemming van informatie en communicatie-mogelijkheden met de overheden en betrokken

instanties en organisaties over de grens, werd en wordt als knellend ervaren ten tijde van crisissituaties.

Om verbeteringen aan te brengen is een leidraad ontwikkeld ter aanvulling op de bestaande rampenplannen, en specifiek gericht op de grensoverschrijdende aspecten van afstemming en communicatie. Daarnaast worden alle relevant geachte datasystemen van instanties en organisaties die betrokken zijn bij incidenten in het grensoverschrijdend havengebied aan elkaar gekoppeld en beschikbaar gesteld als uniform informatieplatform ten tijde van incidenten. Hiertoe is een website ontwikkeld. De vaststelling van zowel leidraad als de website is voorzien in februari 2007.

Calamiteitenregeling Zwin

De ramp met de Tricolor in 2003 was aanleiding voor het actualiseren van de regeling ter bescherming van Het Zwin tegen olieverontreiniging. De Calamiteitenregeling Zwin, die is ondertekend door de burgemeesters van Sluis en Knokke-Heist, de Gouverneur van West-Vlaanderen en mijzelf en namens de Vlaamse Minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie en de Nederlandse Minister van Verkeer en Waterstaat, wordt jaarlijks bezien op noodzakelijke aanpassingen. Bovendien wordt onderzoek gedaan naar betere technische beschermingsmiddelen en wordt er jaarlijks geoefend. In 2006 zijn de beschikbare beschermingsmiddelen aanzienlijk uitgebreid en verbeterd.

Bevordering grensoverschrijdende samenwerking politiediensten

Dankzij het nieuwe Benelux-verdrag wordt het voor politiediensten mogelijk, onder voorwaarden, ook politiebevoegdheden in het buurland uit te oefenen. In het 'burenoverleg politie', waarbij één van mijn medewerkers betrokken is, zijn afspraken gemaakt over onder andere concrete samenwerking op de terreinen van milieucontroles, verkeerscampagnes en -controles, drugsaanpak en gemengde patrouilles in 2006 en 2007.

Ondertekening brandweerprotocol Oost-Vlaanderen en Zeeland

Op initiatief van de Gouverneur van Oost-Vlaanderen, de heer A. Denys, heeft de Vakgroep Veiligheid van de Euregio Scheldemond op 22 november 2005 besloten tot een onderzoek naar de wijze waarop de verschillende overeenkomsten en afspraken inzake grensoverschrijdende brandweerinzet en -bijstand kunnen worden samengevoegd tot één Protocol. Daarbij is allereerst gewerkt aan een protocol tussen Zeeland en Oost-Vlaanderen.

Voor dagelijkse (brandweer)hulpverlening hebben de meeste grensgemeenten reeds een burenhulpovereenkomst gesloten, gebaseerd op de bilaterale bijstandsovereenkomst tussen Zeeland en Oost-Vlaanderen van 10 juni 1992. Het assisteren van een brandweerkorps in het buurland wordt hierin geregeld.

Het nu uitgewerkte brandweerprotocol gaat echter verder. Hierin wordt eveneens geregeld dat per 1 november 2006 brandweerkorpsen op een deel van het grondgebied van de buurgemeente de eerste uitruk mogen doen. Voor alarmering van het betreffende korps uit het buurland worden afspraken vastgelegd ten behoeve van de meldcentrales in Middelburg en Gent. Het is aan de gemeenten om de betreffende gebieden nader aan te wijzen. De aanwijzingen van de gemeenten kunnen als bijlage bij het brandweerprotocol worden gevoegd.

Tijdens het driedaagse staatsbezoek van Koningin Beatrix aan België is, in het bijzijn van beide staatshoofden, dit brandweerprotocol plechtig ondertekend door de betrokken gemeenten en provincies. Op termijn is het de bedoeling dit protocol uit te breiden naar het grensgebied van Zeeland, West-Vlaanderen en Antwerpen.

Europese projecten

AWARE

In het kader van de INTERREG-programma's van de Europese Unie werkt de provincie in twee projecten aan kennisuitwisseling en samenwerking op het terrein van veiligheid binnen Europa. Één van deze projecten is AWARE (Attention to Warning And Readiness in Emergencies). AWARE richt zich op grensoverschrijdende samenwerking bij rampen, het versterken van de kwaliteit van de rampenbestrijding in grensregio's en het op gang brengen van een risicobewustwordingsproces bij burgers en professionals.

Om deze doestellingen te bereiken werken de AWARE-partners onder meer aan het opzetten van informatiecampaagnes over risico's in grensregio's. Tevens wordt met behulp van virtuele oefeningen de kwaliteit van de rampenbestrijding in grensregio's naar een hoger niveau getild. Zo heeft op 3 oktober jongstleden de eerste virtuele landsgrensoverschrijdende oefening plaatsgevonden tussen Hongarije (Hajdú-Bihar) en Roemenië (Bihor). Dreigend hoogwater, overstromingen en waterverontreiniging brachten de nodige afstemmingsproblemen tussen beide landen aan het licht. Zo werd er bijvoorbeeld verschillend gedacht over de aanpak van het incident en de inzet van mensen en middelen.

Het project AWARE moet er uiteindelijk voor zorgen dat de ver-

schillende structuren en boodschappen aan weerszijden van de grenzen, voor, tijdens en na een ramp, goed op elkaar worden afgestemd. Daarnaast worden bestuurders bewust gemaakt van de effecten van hun beslissingen op het buurland. Het project heeft een looptijd van 3 jaar en zal in december 2007 worden afgerond.

De Provincie Zeeland is leading partner in het Europese project AWARE. De andere partners zijn Oost- en West-Vlaanderen (België), Essex en Kent (Groot-Brittannië), Taurage (Litouwen), Hajdú-Bihar (Hongarije), Bihor en Arad (Roemenië) en Sovetsk (Rusland). Meer informatie over project AWARE is te vinden op www.project-aware.com.

Chain of Safety

Medio 2006 is met partners uit de landen rondom de Noordzee gestart met het project Chain of Safety. Doel van dit project is te komen tot een internationale regeling voor samenwerking bij overstromingen veroorzaakt door de Noordzee. De provincie Zeeland is leading partner en levert het projectmanagement. Vanuit Nederland zijn het ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het RIKZ betrokken. De gemeente Schouwen-Duiveland is als een zogenaamde sub-partner tevens bij het project betrokken.

Het project richt zich op de gehele veiligheidsketen: pro-actie, preventie, preparatie, respons en nazorg. Gestart is met het in kaart brengen van alle in de Noordzeelanden aanwezige plannen voor elke schakel in de veiligheidsketen. Verder wordt alle aanwezige kennis gebundeld en wordt inzichtelijk gemaakt welke middelen in de diverse landen beschikbaar zijn. Wanneer deze inventarisaties hebben plaatsgevonden zal een pilot worden uitgewerkt voor het grensoverschrijdend kustgebied van Zeeland en West-Vlaanderen. Het project loopt tot medio 2008.

FLAPP

Het project Flood Awareness & Prevention Policy in border areas (FLAPP) is een door de Europese Unie gesubsidieerd netwerk van 37 partners die verantwoordelijk zijn voor lokaal en regionaal optreden rond waterproblematiek ten aanzien van rivieren en kustgebieden. Zeeland en Oost-Vlaanderen ontwikkelen in dit project samen onder meer een Europese brochure met aanwijzingen voor burgers bij overstromingen. Deze brochure zal uiterlijk juni 2007 gereed zijn.

Representatie

Koninklijke bezoeken

Op 23 maart 2006 werd het eerste exemplaar van het Abdijboek aangeboden aan Prins Maurits van Oranje Nassau, van Vollenhoven. De auteurs van het abdijboek, die ieder verschillende onderwerpen over het Abdijcomplex hebben belicht, werden tijdens een voorontvangst voorgesteld aan Prins Maurits. Na de voorontvangst is een bijeenkomst gehouden in de Nieuwe Kerk, waarbij een aantal lezingen werd gehouden. Het eerste exemplaar van het Abdijboek is tijdens deze bijeenkomst door gedeputeerde Van Waveren aan de Prins overhandigd.

Op 13 mei 2006 bezochten Hare Majesteit de Koningin, de Prins van Oranje en Prinses Maxima Middelburg in het kader van de uitreikingsplechtigheid van de Four Freedoms Awards. Over deze uitreikingsplechtigheid leest u hieronder meer.

Ambassadeursbezoeken

Een belangrijk terugkerend aspect van mijn representatieve activiteiten zijn de bezoeken van ambassadeurs aan onze provincie. Deze bezoeken kunnen in het teken staan van een eerste kennismaking, maar er kunnen ook meer strategische redenen voor zijn. In alle gevallen wordt in het programma nadrukkelijk gekeken naar de bijvoorbeeld economische en/of culturele band tussen het betreffende land en de provincie Zeeland om zo het bezoek voor beide partijen nuttig en interessant te maken.

Bosnië-Herzegovina

Op 12 Januari 2006 bracht de heer F. Sabeta, ambassadeur van Bosnië-Herzegovina, een bezoek aan Zeeland. Samen met burgemeester Nuis van de gemeente Tholen is in de ochtend een bezoek gebracht aan Nestaan B.V. een bedrijf dat is

Prins Maurits

Foto: Jaap Wolterbeek

gespecialiseerd in het vervaardigen en innoveren van hoogwaardige polyerethaan en hardschuimproducten. In de middag is Waterland Neeltje Jans bezocht.

Oostenrijk

Op 9 februari 2006 kwam de heer E. Kubesch, ambassadeur van Oostenrijk, op bezoek in Zeeland. In de ochtend werd, in aanwezigheid van burgemeester Van der Zaag van Goes, een bezoek gebracht aan het bedrijf Molenaar Beton. Dit bedrijf produceert onder andere tunnelementen die veelvuldig door Oostenrijkse bouwbedrijven worden afgenomen. Vervolgens werd, in aanwezigheid van burgemeester Gelok van Borsele, een bezoek gebracht aan de Westerscheldetunnel, waarbij nader werd ingegaan op de veiligheidsaspecten van tunnels. Na de lunch werd een stadswandeling gemaakt. Aansluitend werd een bezoek gebracht aan kunsthandel Laurentius, waar enkele etsen van Rembrandt werden getoond.

Turkije

Op 22 februari 2006 heb ik de heren T. Ildem, ambassadeur van Turkije en A.A. Oktay, de consul generaal, ontvangen voor een kennismakingsgesprek. Bij dit gesprek heb ik ook de Roosevelt Academy betrokken. Zo werd er met de heer Burke (docent aan deze academy) en een Turks-Nederlandse student gesproken over de activiteiten van de Roosevelt Academy. Daarbij kwamen ook mogelijke uitwisselingsprogramma's met Turkije aan de orde.

Bangladesh

De ambassadeur van Bangladesh, mevrouw I. Jahan, bracht een bezoek aan Zeeland op 22 maart 2006. In de ochtend werd mevrouw Jahan nader geïnformeerd over de Four Freedoms Awards. Een van de laureaten van 2006, de heer Yunus, is afkomstig uit Bangladesh. Tijdens de lunch werden de Hogeschool Zeeland en de Roosevelt Academy in de gelegenheid gesteld om hun activiteiten nader toe te lichten. In de middag werd een bezoek gebracht aan Waterland Neeltje Jans.

Russische Federatie

Op 5 april bracht de heer K. Gevorgian, de ambassadeur van de Russische Federatie, een bezoek aan Zeeland. Mevrouw van Gelder en mevrouw Neelova, de echtgenote van de ambassadeur, brachten 's ochtends een bezoek aan het MuZEEum in Vlissingen.

De ambassadeur woonde in de ochtenduren een aantal presentaties bij, onder andere van Dow Chemical en de Roosevelt Academy. Na de lunch kreeg de ambassadeur een stadswandeling aangeboden.

Japan

Op 2 november 2006 kwam de heer K. Komachi, ambassadeur van Japan, op bezoek. In de ochtend werden presentaties gegeven door de Roosevelt Academy, Het Zeeuws Museum en

wijnhandel Herman. In de middag werd een bezoek gebracht aan Euro-Mit Staal in het Sloegebied.

Verenigde Staten van Amerika

Op 28 november 2006 bracht Z.E. Roland Arnall, ambassadeur van de Verenigde Staten, een bezoek aan Zeeland. Na een kort bezoek aan Waterland Neeltje Jans, sprak de ambassadeur op het Provinciehuis met de commissaris van de Koningin en een aantal gedeputeerden. Tijdens dit gesprek werd de ambassadeur geïnformeerd over actuele Zeeuwse onderwerpen, waarbij met name de kustverdediging aandacht kreeg vanwege de nog altijd merkbare gevolgen voor New Orleans na de orkaan Katrina.

Aansluitend kreeg de ambassadeur een lunch aangeboden, waarbij ook vertegenwoordigers van enkele Amerikaanse bedrijven in Zeeland aanwezig waren en de attaché economische zaken van de ambassade. Na de lunch bezocht de ambassadeur het Roosevelt Study Center.

Indonesië

Op 1 december 2006 bracht de kort daarvoor in functie getreden ambassadeur van de Republiek van Indonesië, Z.E. Junus Habibie, een bezoek aan Zeeland. Tijdens een lunch werd gesproken over de banden die Indonesië met de Koninklijke Schelde Groep en de gemeente Vlissingen heeft door de kortvettenbouw. Eveneens aanwezig tijdens de lunch waren vertegenwoordigers van de Stichting Vlissingen/Ambon en de Stichting Want. Na de lunch werd het gezelschap ontvangen door de Koninklijke Scheldegroep en de gemeente Vlissingen. Het bezoek is afgesloten met een optreden van een Indonésische culturele groep in het Arsenaal Theater in Vlissingen.

Four Freedoms Awards

Op zaterdag 13 mei werden in de Nieuwe Kerk in Middelburg vijf onderscheidingen uitgereikt aan wereldburgers. Het Amerikaanse Franklin and Eleanor Roosevelt Institute kende de Four Freedoms Award 2006 toe aan dr. Mohamed ElBaradei, directeur-generaal van het Internationaal Atoom en Energie Agentschap (IAEA).

De onderscheiding voor de Vrijheid van meningsuiting ging naar de Mexicaanse schrijver en diplomaat Carlos Fuentes. Broeder Aloïs nam de Vrijheid van godsdienstonderscheiding in ontvangst namens de oecumenische Taizé Community. De onderscheidingen voor de Vrijwaring van gebrek en de Vrijwaring van Vrees gingen respectievelijk naar professor Muhammad Yunus, grondlegger van het concept Microfinanciering en Daw Aung San Suu Kyi, de Birmese vrijheidsstrijdster.

Professor Yunus, aan wie onlangs ook de Nobelprijs voor de

Vrede is toegekend, ontving zijn onderscheiding uit handen van Prinses Máxima. Zij zet zich al geruime tijd in voor de invoering van microkredieten in ontwikkelingslanden. De woorden van professor Yunus dat volgende generaties armoede alleen kennen uit het museum, maakten diepe indruk.

Het bestuur van de Roosevelt Stichting acht het van groot belang dat de essentie van Roosevelt's Four Freedoms breed uitgedragen wordt. Om dat te bereiken is dit jaar in de aanloop naar de uitreiking een aantal vrij toegankelijke evenementen georganiseerd. Instituut Clingendael heeft een viertal gastcolleges verzorgd in het kader van de Award voor dr. Mohamed ElBaradei voor studenten van de Roosevelt Academy. Het laatste college vond plaats op 12 mei in de Julianakazerne in Den Haag in aanwezigheid van dr. ElBaradei.

Op vrijdag 12 mei vond nog een tweetal inspirerende bijeenkomsten plaats. De Hogeschool Zeeland organiseerde samen met de Derde Kamer een evenement rondom Microfinanciering. Professor Yunus had eveneens zijn reisschema aangepast, om in de gelegenheid te zijn de honderden belangstellenden persoonlijk toe te spreken. Carlos Fuentes hield in de Zeeuwse Bibliotheek een lezing over het belang van vrijheid van meningsuiting. Deze lezing werd georganiseerd door de Zeeuwse Bibliotheek, de PZC en de Drvkery.

Samen met de Maand van de Vrijheid en Scoop werd, met inbreng van de Hogeschool Zeeland en de Roosevelt Academy, de FreedomMusicAward wedstrijd georganiseerd. Muzikanten tot 25 jaar werden uitgedaagd een compositie op het thema Vrijheid te maken. Op 1 mei 2006 heeft een deskundige jury in het Arsenaaltheater in Vlissingen de winnaar gekozen. De winnaars van de wedstrijd, de band Outsmarted, speelde "The major lift" tijdens de uitreikingsplechtigheid in de Nieuwe Kerk op 13 mei. Samen met de ontwerper van de FreedomMusic Award trofee en de winnares van een door het ROC Zeeland georganiseerde fotowedstrijd over vrijheid, hebben de bandleden de laureaten ontmoet en zijn zij voorgesteld aan H.M. de Koningin en de Prins van Oranje en Prinses Máxima.

Na de uitreikingsplechtigheid op 13 mei is in de Nieuwe Kerk gezamenlijk met het Bisdom Breda een Taizé gebedsdienst georganiseerd. Onder de ongeveer 800 belangstellenden die de dienst bijwoonden, was ook een aantal Amerikaanse gasten en vertegenwoordigers van de Roosevelt Stichting.

De boodschap van de laureaten 2006 heeft ook dit jaar een groot publiek bereikt. De in samenwerking met een aantal partners georganiseerde Four Freedoms Events, de live-uitzending door Omroep Zeeland en de grote aandacht van de regionale, nationale en internationale media hebben hieraan bijgedragen. Mijn kabinetschef en ik hebben tevens lezingen over de Four Freedoms verzorgd voor de leden van verschillende Rotary-

/Lions clubs. De Events zijn voor het Bestuur en de Raad van Advies een stimulans en inspiratie om ook in het niet-uitreikingsjaar activiteiten te organiseren die in het teken van Roosevelt's Vier Vrijheden staan.

Afscheid Commissaris van de Koningin

De ondergang van de Titanic

Om persoonlijk afscheid te kunnen nemen van een aantal Zeeuwse en landelijke relaties is een drietal voorstellingen van de Ondergang van de Titanic benut. Deze voorstellingen waren onderdeel van het 6e Zeeland Nazomerfestival, dat plaatsvond van 29 augustus t/m 9 september. De voorstellingen vonden plaats aan boord van de Hydrograaf, een stoomschip uit 1910. Op 31 augustus 2006 vertrok het schip vanuit de Haven van Zierikzee, op 2 september vanuit de binnenhaven in Vlissingen en op 7 september vanuit de Julianahaven in Yerseke. De genodigden maakten aan boord van de Hydrograaf een mini-cruise over de Zeeuwse wateren. Tijdens de vaartocht werd het mythische verhaal van de ondergang van de onzinkbaar gewaande Titanic door 3 acteurs opnieuw verteld. Na afloop van de voorstelling werd een receptie gehouden aan boord van het schip.

Lezingencyclus provincie Zeeland: Europa, Veiligheid, Immaterieel Erfgoed, Water en FFA

In het najaar van 2006 hebben een aantal gerenommeerde sprekers op uitnodiging van de provincie Zeeland hun visie gegeven op onderwerpen die voor Zeeland, nu en in de toekomst, belangrijk zijn. Mede met het oog op mijn afscheid als commissaris van de Koningin, is gekozen voor thema's waarvoor ik mij de afgelopen 14 jaar sterk heb gemaakt.

Wilfried Martens, oud-premier van België en voorzitter van de Europese Volkspartij, heeft een lezing verzorgd over Europa en Grensoverschrijdende Samenwerking. Uri Rosenthal, voorzitter van het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, verzorgde een lezing over Veiligheid. Herman Pleij, hoogleraar Historische Nederlandse Letterkunde gaf een beschouwing over Immaterieel Erfgoed en Jan Stel, hoogleraar Oceanische Ruimte en Menselijke Activiteit, sprak over het thema Water. En eind januari 2007 zal de minister van Buitenlandse Zaken in het, op het moment van dit schrijven, demissionaire kabinet Balkenende III, de heer B. Bot, een lezing verzorgen over de Four Freedoms Awards.

De relevantie van deze thema's voor Zeeland is groot. Europa is van eminent en toenemend belang voor Zeeland als grensprovincie, zowel in termen van samenwerking als regelgeving. En in onze provincie, die na de regio Rijnmond als tweede risicogebied in Nederland wordt aangemerkt, vereist de veiligheid vanzelfsprekend onze permanente aandacht. Ons immaterieel erfgoed ver-

dient toenemende belangstelling, en zonodig bescherming, in de globaliserende wereld waarvan Zeeland deel uitmaakt en het water – de zee en de rivieren – stelt ons voor vraagstukken die ons dwingen om oude beelden los te laten; zee en land niet langer als twee strijdige begrippen te zien, maar als complementaire delen die samen de provincie Zeeland maken.

Al deze thema's laten zien dat onze provincie geconfronteerd wordt met veranderingen. Transities van buitenaf, die vragen om een transitie van binnenuit, om een aanpassing van onze zienswijzen, ons denken en ons handelen teneinde de nieuwe vraagstukken waarvoor die veranderingen ons stellen aan te kunnen pakken.

De lezingencyclus heeft een bijdrage kunnen leveren aan de aandacht voor deze veranderingen en hoe daarmee om te gaan. Het bij de lezingen aanwezige publiek, dat bestond uit geïnteresseerde burgers en deskundigen, wil ik bedanken voor de levendige discussie die na afloop van iedere voordracht plaatsvond. Ik spreek de hoop uit dat die discussie voortduurt, want in die discussie krijgt de toekomst van Zeeland vorm.

Overige representatieve activiteiten

Ontvangst van een delegatie uit de staat Louisiana (Verenigde Staten van Amerika)

Op 11 januari 2006 bracht een Amerikaanse delegatie uit Louisiana een bezoek aan de Deltawerken. De delegatie bestond onder andere uit de gouverneur van Louisiana, mevrouw Kathleen Blanco, en diverse congresleden. Het bestuur van Louisiana raakte na de stormvloed die volgde op de orkaan Katrina doordrongen van de noodzaak van een bete-

re bescherming tegen stormvloeden. In dit kader werd een bezoek gebracht aan een aantal waterkeringen in Nederland, waaronder Waterland Neeltje Jans. In samenwerking met het Ministerie van Verkeer & Waterstaat en Rijkswaterstaat directie Zeeland werd een aantal presentaties gegeven over watermanagement. 's-Avonds werd het gezelschap een diner aangeboden in het Abdijcomplex.

Ontvangst van een delegatie uit Panama

Op 14 juni 2006 kwam een hoge politieke delegatie uit Panama op bezoek. Het aandachtsgebied tijdens dit bezoek was havenontwikkeling, watermanagement en maritieme activiteiten. De delegatie bestond onder andere uit de 2e vice-president Ruben Arosemena, de Minister voor Handel en Industrie, de heer Ferrer, de Vice-minister voor Internationale Handel, mevrouw Vergara en het hoofd van de Kanaalautoriteiten (ACP), de heer Aleman. Doel van dit bezoek was het onderhouden en verbeteren van contacten met de Nederlandse overheid en het leggen van contacten met het Nederlandse bedrijfsleven op eerder genoemde terreinen.

Beschikbaarstelling ereprijzen

Sinds jaar en dag beschik ik over legpenningen met het Zeeuwse Wapen en het randschrift "Commissaris der Koningin", die ik als prijs beschikbaar kan stellen voor wedstrijden, tentoonstellingen, e.d. In 2006 heb ik twee verzoeken om een ereprijs gekregen en ook gehonoreerd. Ten behoeve van het Ereklaskampioenschap op 20 mei 2006 heeft de Zeeuwse Ringrijders Vereniging de prijs weg kunnen geven. De Stichting Delta-Show te Middelburg heeft de prijs uitgereikt ten behoeve van een kleindiertentoonstelling op 10, 11 en 12 november 2006.

Zandstorm

Foto: Jaap Wolterbeek

Overige taken

Voorzitterschap Kring van commissarissen van de Koningin

In het derde volledige jaar van mijn voorzitterschap van de Kring van commissarissen van de Koningin zijn weer de nodige belangrijke onderwerpen besproken. Lopende dossiers zoals het middenbestuur en de ontwikkeling van de Wet op de Veiligheidsregio's kregen ook dit jaar weer de nodige aandacht. Ten aanzien van de Veiligheidsregio's is nog altijd geen duidelijkheid over de precieze rol van de commissaris van de Koningin. Er is met name veel discussie over de vraag wie er doorzettingmacht heeft en wanneer deze kan worden gebruikt. Vanuit onze Kring verricht de commissaris van de Koningin Alders van de provincie Groningen voor ons belangrijk werk in dit dossier.

De discussie over het middenbestuur is erg breed. Het gedeelte dat ons allemaal aangaat is de rol van de commissaris als rijksorgaan. Op verzoek van de commissarissen en de minister heeft het ROB hiernaar onderzoek gedaan. Het eindrapport van de commissie onder leiding van oud griffier van Noord-Holland Verstedes is inmiddels uit onder de titel: "De burgemeester van de provincie? Advies Commissaris van de Koningin als rijksorgaan". In onze eerste vergadering van 2006 hebben wij de heer Verstedes en enkele andere werkgroepleden mogen ontvangen om onze visie op het ambt van commissaris van de Koningin te geven.

Naast het ROB hebben we nog andere gasten ontvangen. Met de heer Brenninkmeijer, de nationale ombudsman, hebben we gediscussieerd over de ombudsfunctie. Over jeugdbeleid hebben wij gesproken met de staatssecretaris Ross-Van Dorp. Daarnaast hebben wij diverse inspecteurs ontvangen. Zo hebben wij gesproken met de heren Kleinmeulman (Voedsel en Waren Autoriteit), De Rooij (Inspectie Openbare Orde en Veiligheid) en De Leeuw (Inspectie Verkeer en Waterstaat).

Met de heer Van Hasselt, Nederlands vertegenwoordiger van de Europese Commissie in Den Haag, hebben we van gedachten gewisseld over Europa. Na het grondwetsreferendum werd ons de vraag gesteld hoe de provincies een bijdrage zouden kunnen leveren om Europa weer op een positieve manier onder de aandacht van de mensen te brengen. Tot slot hebben

wij nog gesproken met mevrouw Haisma, directeur van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid.

Naast deze informele vaak vooral informatieve gesprekken hebben wij in eigen Kring gesproken over onder andere burgemeesterszaken, een nieuwe adviesstructuur Veiligheid, de ambtsinstructie en de rol van de commissaris van de Koningin op het terrein van rampenbestrijding. Met de minister hebben wij onder andere gesproken over de benoeming van waarnemend burgemeesters, de Europese structuurfondsen, de provinciale risicokaarten, het wetsvoorstel Politiewet 2007, strafrechtelijke aansprakelijkheid van bestuurders en het nieuwe beleidskader spontane vernietiging.

Nevenfuncties

Opnieuw is er ophef ontstaan over de nevenfuncties en neveninkomsten van de commissarissen van de Koningin. Nadat uit een artikel in Elsevier bleek dat bijna alle commissarissen van de Koningin betaalde nevenfuncties hadden, ontstond al snel een zekere onrust.

Veel belangrijker dan de financiële kant van het verhaal vind ik echter dat een commissaris van de Koningin nooit ophoudt commissaris van een provincie te zijn en dat derhalve ook bij de uitoefening van de nevenfunctie de belangen van de provincie worden behartigd. Juist bij de uitvoering van nevenfuncties worden contacten gelegd, buiten het reguliere netwerk, die van groot belang voor de provincie kunnen zijn. Daarbij komt dat het merendeel van de nevenfuncties een maatschappelijk of semi-maatschappelijk karakter heeft zodat ook bij de uitoefening van nevenfuncties de publieke zaak wordt gediend. Uiteraard dient bij het aanvaarden van een nevenfunctie wel telkens de afweging te worden gemaakt of deze strookt met het werk als commissaris van de Koningin. Iedere schijn van belangenverstrengeling dient te worden vermeden. Deze afweging maakt de commissaris in principe zelf maar het voornemen om een nevenfunctie te aanvaarden wordt altijd voorgelegd aan provinciale staten. Wanneer deze onoverkomelijke inhoudelijke bezwaren hebben tegen het aanvaarden van de functie, kan ik mij niet voorstellen dat een commissaris deze toch zou aanvaarden. Ik heb dat in mijn ambtstermijn in ieder geval nooit gedaan.

Qualitate qua nevenfuncties

- bestuurslid Stichting Ruyteriana;
- (plv.) lid Comité van de Regio's (EU) en (vice-)voorzitter Commissie Duurzame Ontwikkeling van het Comité van de Regio's;
- lid Congres voor Regionale en Lokale Autoriteiten van de Raad van Europa;
- voorzitter Prins Bernhard Cultuurfonds, afdeling Zeeland;
- voorzitter Rooseveltstichting;
- (alternerend) voorzitter Scheldemondraad;
- voorzitter Zeeuws Tijdschrift.

Niet-qualitate qua nevenfuncties

- voorzitter Bestuurlijk-Maatschappelijke Deelraad van de Nautische Adviesraad Schelderegio;
- voorzitter Groei en Bloei / Koninklijke Maatschappij Tuinbouw- en Plantkunde;
- voorzitter Meyendel Comité Natuurbeheer (duingebied drinkwaterbedrijf Zuid-Holland);
- voorzitter Nationale Havenraad
- voorzitter Provinciale Commissie Omgevingsbeleid;
- voorzitter Stichting Aqua for All (A4A);
- voorzitter Stichting Erkenning Installatiebedrijven;
- voorzitter Stichting Waterleiding Museum;
- voorzitter van de Kustvereniging (Nederlandse afdeling van de EUCC – The Coastal Union);
- co-voorzitter Commissie voor het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland;
- voorzitter Raad van Toezicht Roosevelt Academy.

Zoals ieder jaar zal ik ook dit jaar enkele van mijn nevenfuncties nader belichten. Ik heb gekozen om dit jaar de nevenfuncties te kiezen die ik na mijn vertrek als commissaris van de Koningin in Zeeland ga of blijf bekleden. Hieruit kan ook mijn blijvende betrokkenheid met de provincie Zeeland worden opgemaakt.

Voorzitter Raad van Toezicht Roosevelt Academy

Sinds augustus 2004 is de Roosevelt Academy de jongste loot aan de stam van het hoger onderwijs in Zeeland. De Academy vertegenwoordigt een vorm van academisch onderwijs die net iets verder gaat dan de gewone universiteit. Zo stelt ze hogere eisen aan studenten en docenten en biedt ze een uitdagender programma van intensiever en kleinschaliger onderwijs. Daarom wordt ze ook wel een honors college genoemd. Alle academische vakken zijn op de Roosevelt Academy aanwezig: de natuurwetenschappen, de sociale wetenschappen, de humaniora en de kunsten (muziek, dans en toneel).

De Roosevelt Academy heeft een internationaal karakter: de aanwezigheid van studenten en docenten uit de hele wereld 'internationaliseert' ook de Nederlandse studenten. De voertaal

is Engels en studenten dienen zich in nog een tweede Europese taal te bekwamen. Ook zijn er uitwisselingsprogramma's met enkele van de beste universiteiten in de wereld.

Het onderwijsproces is intensief. Anders dan doorgaans het geval is op de universiteiten in ons land zweert de Roosevelt Academy bij kleinschaligheid: altijd kleine groepen van maximaal 25 studenten die intensief contact onderhouden met elkaar en met de docent. Ook het programma van de Roosevelt Academy ziet er anders uit dan tot nu toe gebruikelijk. In feite volgt de Academy het Angelsaksische model van het liberal arts & sciences college. Dat betekent dat studenten niet al aan het begin van hun studie zich tot een bepaalde studierichting moeten bekennen, maar dat ze zich in de loop van hun driejarig traject steeds nadrukkelijker kunnen gaan specialiseren op precies die vakken waarin ze goed zijn.

De Roosevelt Academy is een residentieel college. Dat wil zeggen dat studenten en docenten wonen op de plaats waar ze studeren of doceren. Het gaat er immers om een academische gemeenschap te creëren, waarin ook de extra-curriculaire activiteiten een belangrijke plaats innemen.

Als commissaris van de Koningin heb ik mij, samen met anderen, sterk ingezet voor de komst van de Roosevelt Academy naar Middelburg. En sinds haar komst hecht ik er belang aan de Roosevelt Academy te betrekken bij belangrijke Zeeuwse evenementen, zoals bij de uitreiking van de Four Freedoms Awards en de activiteiten daarom heen en bij de bezoeken van diverse ambassadeurs aan Middelburg. Met ingang van april 2006 ben ik voorzitter van de Raad van Toezicht van de Roosevelt Academy. In die hoedanigheid hoop ik een bijdrage te kunnen blijven leveren aan de verdere opbouw en groei van het College.

Beoogd voorzitter Raad van Toezicht Stichting Arduin

Met ingang van 1 januari 2007 zal ik toetreden tot de Raad van Toezicht van de Stichting Arduin.

In het eerste jaar zal ik nader kennis kunnen maken met alle "ins en outs" van de gezondheidszorg. Eén van de ontwikkelingen die mijn interesse heeft, is de veranderde benadering in de zorg: de transitie van 'de gehandicapte patiënt' naar een medeburger met een beperking, waarbij niet meer wordt uitgegaan van wat iemand niet kan, maar juist wordt onderstreept wat iemand wel kan. De heer Van der Doef zal per 1 januari 2008 zijn functie als voorzitter neerleggen. Vanaf die datum zal ik de voorzittershamer mogen hanteren.

Als normatief kader voor de Raad van Toezicht wordt de Zorgbrede Governancecode gehanteerd. In deze code zijn aanbevelingen voor goed bestuur, goed toezicht en een adequate verantwoording vastgelegd.

De voorzitter van de Raad van Toezicht moet voldoen aan een aantal specifieke eigenschappen en kwaliteiten. Zo moet hij het vermogen hebben om met autoriteit en natuurlijk gezag de voorzittersfunctie in de Raad van Toezicht te vervullen. Ook dient de beoogd voorzitter een dusdanige uitstraling te hebben dat deze extern een rol in het belang van de stichting kan vervullen. De voorzitter leidt de vergaderingen van de Raad van Toezicht en is voor de Raad van Bestuur het eerst aanspreekbare lid van de Raad van Toezicht. Binding met missie, ambitie en strategie van Arduin is uiteraard cruciaal.

Voorzitter Nationale Havenraad

Sinds 6 april 2006 ben ik voorzitter van de Nationale Havenraad (NHR). De NHR, opgericht bij Koninklijk Besluit op 7 mei 1986, is hét platform voor samenwerking, overleg, beleidscoördinatie en beleidsadvisering van de Nederlandse zeehavens. Deelnemers zijn de havenbeheerders, de gebruikers van de zeehavens en de (landelijke) overheid.

Het doel van het werk van de NHR is de versterking van informatie-uitwisseling, overleg en samenwerking binnen en tussen de havens, de coördinatie van het zeehavenbeleid van de centrale overheid en het uitdragen van de gezamenlijke visies van het Nederlandse zeehavennetwerk.

De Raad kent zes vakcommissies en zes werkgroepen, waarin specialisten onderwerpen bespreken ter voorbereiding van de agenda van de NHR. Voorts kent de NHR vier regionale commissies. Onderwerpen die in de Raad aan de orde komen, zijn onder meer:

- algemene beleids- en ontwikkelingsplannen op zeehavengebied van de betrokken overheden;
- de zeehavenaspecten van het vervoerbeleid;
- aangelegenheden van belang voor de concurrentiepositie van de zeehavens of van een zeehavenregio;
- aanleg en verbetering van maritieme toegangswegen en achterwaartse verbindingen; en
- gemeenschappelijke promotie en acquisitie.

Nadat ik van 1971 tot 1978 gewerkt heb als maritiem consultant ten behoeve van scheepsbouw, scheepvaart en havens kom ik als het ware terug in een sector waar ik veel creatieve uren heb mogen inzetten om de toenmalige toekomstige ontwikkelingen van de maritieme sector aan te geven. Veel is er sindsdien veranderd maar ook zijn er veel zaken van herkenning en continuïteit. Ik heb altijd een speciale interesse gehad voor zaken die met internationaal vervoer verband houden, ook

Michiel de Ruyter

Foto: Jaap Wolterbeek

als economisch gedeputeerde van Noord-Holland was ik bij havenzaken betrokken. Nadat in de Zeeuwse periode de relatie met haven en vervoer beperkt is geweest kan in de functie van voorzitter van de Havenraad de intense betrokkenheid weer hersteld worden.

Voorzitter Provinciale Commissie Omgevingsbeleid

De Provinciale Commissie Omgevingsbeleid (PCO) adviseert het college van GS gevraagd en ongevraagd over plannen, beleid en uitvoering op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, natuur en water. De PCO is een onafhankelijk adviesorgaan voor het college van GS en is gebaseerd op de wet Ruimtelijke Ordening, de wet Milieubeheer en de wet op de Waterhuishouding.

Door mij is altijd vooral de onafhankelijkheid benadrukt omdat een aantal leden zich soms niet vrij leek te voelen een advies uit te brengen dat strijdig werd geacht met het provinciaal beleid. Als voorzitter bevorder ik voorts dat de vertegenwoordigers van de verschillende belangen in de PCO over de schutting van die eigen sector heen kijken en adviseren. Dat is een echte uitdaging, want men neemt nu eenmaal deel namens zijn organisatie. Het blijkt niet zo eenvoudig de pure belangenbehartiging volledig achterwege te laten.

In 2006 adviseerde de PCO over de volgende onderwerpen:

- Zwakke Schakels Zeeland
- Rapport 'Kracht van de Delta'
- Rapport 'De Driehoek Rond'
- Nota 'Handhaving Natuur en Milieu'
- Omgevingsbalans

Binnenkort zal de PCO haar functioneren evalueren. Daarvoor is een werkgroepje uit de PCO gevormd. Na een eerste inventarisatieronde blijken zaken als vergroting van de dynamiek en minder belangenbehartiging onderwerpen te zijn die aan de orde zullen komen.

Voorzitter Maritime Advisory Board Maritiem Instituut De Ruyter

Sinds juli 2006 ben ik voorzitter van de Maritime Advisory Board van het Maritiem Instituut "De Ruyter". Het Maritiem Instituut is onderdeel van de Hogeschool Zeeland en het ROC Zeeland. De adviesraad geeft het bestuur en de directie van het maritiem instituut op strategisch niveau advies over de voor opleidingen relevante (inter)nationale ontwikkelingen.

De adviesraad komt twee maal per jaar bijeen. De leden van de adviesraad zijn leidinggevende vertegenwoordigers van het Zeeuwse bedrijfsleven of komen uit de regionale overheid. Allen hebben kennis van het maritieme en/of logistieke werkveld. Daarbij heeft men oog voor de ontwikkelingen in het

Nederlandse en Europese onderwijs en voelt men een sterke binding met de regionale belangen in de Schelde-Delta. Vanuit hun expertise binnen het maritieme of logistieke werkveld leveren zij een bijdrage aan het onderwijsbeleid binnen de provincie en meer specifiek voor het maritiem instituut.

Voorzitter commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland

Op 17 januari 1995 ondertekenden de Nederlandse en de Vlaamse regering in Antwerpen het Cultureel Verdrag tussen Vlaanderen en Nederland. In het Verdrag spreken beide landen af zo nauw mogelijk samen te werken op het gebied van cultuur (beeldende kunsten, muziek, taal en letteren, theater, sociaal-cultureel werk, media, onderwijs, wetenschappen en welzijn). Bijzondere aandacht wordt besteed aan de samenwerking in de grensstreek, en aan het gezamenlijk Nederlands-Vlaams optreden in Europa en daarbuiten.

Om toe te zien op de uitvoering van het Cultureel Verdrag, werd een Commissie ingesteld. De leden vertegenwoordigen verschillende sectoren uit het werkveld van het verdrag. De Commissie heeft tot taak de Nederlandse en de Vlaamse regering te adviseren. Zij kan dat doen op vraag van de regeringen, of uit eigen beweging. In deelconferenties, studiedagen en rapporten werd er de voorbije jaren aandacht besteed aan thema's als kunstonderwijs, audiovisuele coproducties, subsidiereglementen, satelliettelevisie, kunstenaarsarchieven, welzijn, cultureel erfgoed, het gebruik van het Engels in het hoger onderwijs, de oprichting van een Nederlands-Vlaams huis in Brussel (DeBuren), de Europese Cultuurparagraaf, de samenwerking tussen de openbare omroepen.

De Commissie telt evenveel Nederlandse als Vlaamse leden en wordt om de vier jaar opnieuw samengesteld. Zowel de Nederlandse voorzitter, oud-kamerlid Frits Niessen, als de Vlaamse voorzitter, oud-minister Hugo Weckx, kwamen begin

Slikken, Ellewoutsdijk

Foto: Jaap Wolterbeek

2006 niet meer in aanmerking voor herbenoeming. Als nieuwe Vlaamse voorzitter benoemde de Vlaamse regering Herman Balthazar. De Nederlandse regering benoemde mij als nieuwe Nederlandse voorzitter. De nieuwe Commissie werd op 13 mei 2006 geïnstalleerd op een bijeenkomst in de prestigieuze Beurs van Berlage in Amsterdam. De heer Balthazar en ik kennen elkaar al jaren. De heer Balthazar was jarenlang gouverneur van Oost-Vlaanderen, en wij onderhielden in die tijd intensieve contacten, onder meer in het kader van de Scheldemondraad.

De samenwerking in de grensstreek wordt in het Cultureel Verdrag genoemd als een bijzonder aandachtspunt. Met de nieuwe voorzitters heeft de Commissie alvast op dat terrein twee ervaringsdeskundigen binnengehaald.

Ombudsfunctie commissaris van de Koningin

Overeenkomstig artikel 10 van de Ambtsinstructie commissaris van de Koning, ben ik als commissaris bevoegd een ieder belast met bevoegdheden in de openbare dienst in de provincie te verzoeken om bericht en raad, voor zover ik dat nodig acht in verband met de mij bij deze instructie opgedragen taken.

Ieder jaar ontvang ik brieven van burgers en instellingen, waarin men mijn aandacht vraagt voor de meest uiteenlopende zaken. Vaak gaat het hierbij om handelingen van overheidsorganen, waarbij bijvoorbeeld gedacht kan worden aan veronderstelde foutieve beslissingen en/of een te langdurige behandeling van zaken. Daarnaast worden allerhande actuele maatschappelijke thema's langs deze weg onder mijn aandacht gebracht.

Gemiddeld ontvang ik zo'n 30 bemiddelingsverzoeken per jaar. Na de opvallende toename in het aantal aanschrijvingen van vorig jaar (in totaal bijna 50 ingediende bemiddelingsverzoeken), kan er dit jaar een aanzienlijke daling in het aantal ingediende bemiddelingsverzoeken geconstateerd worden. In 2006 ben ik 13 maal aangeschreven, waarbij de onderwerpen uiteenliepen van het veiligheidsvraagstuk rondom de kerncentrale tot een gevaarlijke verkeerssituatie en van een subsidieaanvraag tot de hoge zorgkosten.

Wat betreft de behandeling van deze bemiddelingsverzoeken kan worden opgemerkt dat de indiener van het verzoek altijd een bericht van ontvangst mijnerzijds ontvangt. Wanneer ik de problematiek zoals verwoord in de brief van dien aard acht dat ik nader wil worden geïnformeerd, vergaar ik binnen de provincie of bij andere overheden relevante informatie. Alhoewel de

ambtsinstructie mij niet in staat stelt daadwerkelijk een oordeel te vellen, kan een verzoek om bericht en raad wel degelijk effect sorteren. De Ambtsinstructie stelt namelijk dat aan deze verzoeken dient te worden voldaan door degene tot wie het verzoek is gericht. Dit betekent dat de zaak door de betrokken overheidsinstantie vaak nog eens kritisch wordt bekeken, waardoor dit soms leidt tot het alsnog tegemoet komen aan het verzoek.

Het moge duidelijk zijn dat bemiddeling en tussenkomst slechts een klein deel van mijn takenpakket behelst. Desalniettemin kan ik door het aanwenden van de mij op dit gebied ter beschikking staande bevoegdheden soms geschillen naar tevredenheid van de indieners van het bemiddelingsverzoek oplossen.

Burgerjaarverslag

Op grond van artikel 175 van de Provinciewet heb ik in 2006 mijn derde Burgerjaarverslag opgesteld. In dit jaarverslag rapporteer ik jaarlijks aan Provinciale Staten over de kwaliteit van de provinciale dienstverlening en over de kwaliteit van de procedures op het vlak van de burgerparticipatie.

Het algemene beeld van de kwaliteit van de provinciale dienstverlening en de burgerparticipatie in 2005, dat op basis van de gegevens in mijn Burgerjaarverslag naar voren is gekomen, was positief.

Op het terrein van de burgerparticipatie heeft de provincie verschillende activiteiten ondernomen om de betrokkenheid van

burgers en andere 'klanten' bij het provinciale beleid te vergroten. De open bestuursstijl van gedeputeerde staten, onder meer in het kader van het Integraal Omgevingsplan en het JIJ-project dat zich specifiek op jongeren richt, waren daarvan in 2005 goede voorbeelden. Ook de digitale informatieverstrekking aan en communicatie met burgers is in 2005 sterk verbeterd, getuige de hoeveelheid bezoekers aan de provinciale website.

Het beeld van de kwaliteit van de provinciale dienstverlening verschilde per activiteit, maar in het algemeen kon worden geconcludeerd dat over vrijwel de gehele linie de prestaties van de provincies zijn verbeterd ten opzichte van het voorgaande jaar. Bijvoorbeeld als het gaat om de afhandeling van facturen binnen 30 dagen, maar ook als het gaat om de afhandeling van bezwaarschriften binnen de termijnen die daarvoor gesteld zijn in de Algemene wet bestuursrecht.

Natuurlijk bestaat er altijd ruimte voor verbetering. Voor 2006 zijn in het Burgerjaarverslag om die reden een aantal acties en aanbevelingen opgenomen die onder meer kunnen bijdragen aan een verbetering van de toegankelijkheid van de provinciale organisatie en aan de versterking van het provinciebrede inzicht in de kwaliteit van de dienstverlening op het terrein van de afhandeling van subsidieaanvragen, vergunningaanvragen, ontheffingen en verklaringen van geen bezwaar.

Het Burgerjaarverslag is beschikbaar op de provinciale website: www.zeeland.nl/loket/publicaties/overig/burgerjaarverslag.